

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ณัฐพงศ์ บุญพามา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ณัฐพงศ์ บุญพามา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

PEOPLE'S PARICIPATION IN MAKING PLANS FOR LOCAL DEVEOPMENT OF SALAYA MUNICIPALTY , PHUTTHAMONTON DISRCT , NAKHONPATHOM PROVINCE

NATTAPONG BUNPAMA

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE MASTER DEGREE OF POLITICAL SCIENCE

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2023

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์ : **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม**

ชื่อนักศึกษา : **ณัฐพงศ์ บุญพามา**

ชื่อปริญญา : **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**

ปีการศึกษา : **2566**

อาจารย์ที่ปรึกษา : **ผศ.ดร. เกษฎา ผาทอง**

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑลล จังหวัดนครปฐม 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่ อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 387 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 21 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคอร์ท ซึ่งมี 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.451 ถึง 0.84 ค่าความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบียงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t– test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test แบบ One- way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีเซฟเฟ่ (Scheffe)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการปฏิบัติ และด้านการวางแผน ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอายุ อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า ในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผน ควรมีควรมีประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารของทางราชการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในการวางแผนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนเอง ด้านการปฏิบัติการ ควรจัดทำคู่มือหรือเอกสารที่เกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ข้อมูล ด้านการติดตามและประเมินผล ควรมีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ ในการให้บริการประชาชนเพื่อสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรมีการจัดทำการรายงานผลของการดำเนินงานของเทศบาลและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเป็นรายไตรมาส

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น, เทศบาลตำบลศาลายา

ABSTRACT

Thematic Topic	:	**People's Paricipation In Making Plans For Local Deveopment Of Salaya Municipalty, Phutthamonthon District, Nakhonpathom Province**
Student's Name	:	**Nattapong Bunpama**
Name of the Degree	:	**Master of Political Science**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Asst. Prof. Dr. Ketsada Phathong**

This research has The following objectives: 1. to Study people's participation in making plans for local development of Salaya Municipality, Phutthamonthon District, Nakhon Pathom Province 2. to compare study people's participation in making plans for local development of Salaya Municipality, Phutthamonthon District, Nakhon Pathom Province 3. to study suggestions conceming people's participation in making plans for local development of Salaya Municipality, Phutthamonthon District, Nakhon Pathom Province. Research instruments were questionnaires. A sampling grub of research was 387 of the people in clude Salaya Municipality, Phutthamonthonthon District, Nakhon Pathom Province. Research instruments wera the scales with the scale of 5 levels of 21 questions, and the reliability was, 84. The used statistics were descriptive statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation and inferenfal statistics; T-test or One-Way ANOVA test sized by Taro Yamane's table and used simple random sampling by drawing lots on collecting data. Statistics used were descriptive, including frequency and inferential statistics, including testing. If differentiation was found, it was tested in a pair by mean of Scheffe and analyzed by computing.

The results of research were found as follows:

1. public participation in the preparation of local development plans. Salaya Subdistrict Municipality Phutthamonthon District Nakhon Pathom Province was found to be at the highest level overall when considering each aspect. Sorted by average from highest to lowest as follows: Monitoring and Evaluation Practical aspect and planning, respectively.

2. public participation in the preparation of local development plans of Salaya Subdistrict Municipality Phutthamonthon District Nakhon Pathom Province found that people with different levels of education participated in the preparation of

the local development plan of Salaya Subdistrict Municipality. Phutthamonthon District Nakhon Pathom Province Overall different Significant at the 0.05 level. As for people of different genders, ages, and occupations, their participation in the preparation of local development plans was not different.

3. The suggestions on regarding public participation in the preparation of local development plans. of Salaya Subdistrict Municipality Phutthamonthon District Nakhon Pathom Province found that in each aspect as follows: planning, there should be public relations for the public to know the news of the government in preparation. Local development plan for the public to receive information in planning to create a local development plan. give more than this For the benefit of the people themselves Operational aspect A manual or document should be prepared. About the steps in preparing a local development plan Distributed to local people to know information about monitoring and evaluation. A satisfaction assessment should be prepared. in providing public service In order to be able to use it to improve the administration of the municipality to be more efficient and there should be a report on the results of the municipality's operations and publicize it for the public to know on a quarterly basis.

Keywords: People’s participation, the Local Development Planning, Salaya Municipalty

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตานุเคราะห์ของอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.เกษฎา ผาทอง ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำดูแลเอาใจใส่และตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอธิการบดีและคณบดีบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ ที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดหลักสูตร กราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ และอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ แก่ผู้วิจัย และเจ้าหน้าที่ทั้งในภาควิชา นอกภาควิชา เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกท่าน

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย อันประกอบด้วย พระมหาอรุณ ปณฺญารุโณ, ดร. , ผศ.ดร. กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ และรศ.ดร. สัญญา เคณาภูมิ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ซึ่งท่านทั้งหลายเหล่านี้ได้ช่วยแนะนำแก้ไขให้สมบูรณ์และสำเร็จไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินการวิจัย และประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ที่ให้ความสำคัญและส่งเสริมเรื่องการศึกษามาโดยตลอด รวมทั้งญาติพี่น้อง ที่คอยให้กำลังใจที่ดีตลอดมา และขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคน ตลอดจนท่านที่มีส่วนช่วยให้สารนิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยดี

ประโยชน์ คุณค่า และความดีของสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นพุทธบูชาแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่เคารพและมีพระคุณอย่างสูง ตลอดจนครูอาจารย์ในอดีตที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้มาให้ และหากมีข้อผิดพลาดของงานชิ้นนี้อันอาจมีเกิดขึ้นได้ ผู้วิจัยขออน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

ณัฐพงศ์ บุญพามา

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		**จ**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		**ช**
กิตติกรรมประกาศ		**ฌ**
สารบัญ		**ญ**
สารบัญตาราง		**ฏ**
สารบัญภาพ		**ต**
บทที่		
1	**บทนำ**	**1**
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 คำถามของการวิจัย	2
	1.3วัตถุประสงค์การวิจัย	3
	1.4 สมมุติฐานการวิจัย	3
	1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
	1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
	1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
2	**เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	**7**
	2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	7
	2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	10
	2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	16
	2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	30
	2.5 สภาพพื้นที่ทำวิจัย	39
	2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
	2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	49
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	**50**
	3.1 วิธีการและขั้นตอนการวิจัย	50
	3.2 ระเบียบวิธีวิจัย	51
	3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	3.4 เทคนิควิธีการใช้ในการวิจัย	52
	3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
	3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	54
	3.7 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	56
	3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล	57
	3.9 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	58
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**60**
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อลมูล	60
	4.2 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
5	**สรุป อภิปราย และเสนอแนะ**	**94**
	5.1 สรุปผลการวิจัย	95
	5.2 การอภิปรายผล	99
	5.3 ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม		**102**
ภาคผนวก		**105**
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	106
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	112
	ภาคผนวก ค หนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	116
	ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	120
	ภาคผนวก จ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า	127
	ภาคผนวก ฉ ภาพประกอบการสัมภาษณ์	130
ประวัติย่อผู้ทำวิจัย		**133**

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	62
4.2	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	62
4.3	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	63
4.4	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	63
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน	64
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน	65
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ	66
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล	67
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้านจำแนกตามเพศ	69
4.10	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามเพศ	70
4.12	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามเพศ	70
4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามเพศ	71
4.14	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามเพศ	71
4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามเพศ	72
4.16	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามเพศ	72
4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้านจำแนกตามอายุ	73
4.18	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.19	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอายุ	74
4.20	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอายุ	75
4.21	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอายุ	75
4.22	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอายุ	76
4.23	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ	77
4.24	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ	77
4.25	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามการศึกษา	78
4.26	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามการศึกษา	79
4.27	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.28	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามการศึกษา	81
4.29	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามการศึกษา	81
4.30	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามการศึกษา	82
4.31	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามการศึกษา	83
4.32	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé	83
4.33	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามการศึกษา	84
4.34	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามการศึกษา	85
4.35	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.36	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ	86
4.37	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอาชีพ	87
4.38	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอาชีพ	87
4.39	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอาชีพ	88
4.40	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอาชีพ	88
4.41	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ	89
4.42	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ	89
4.43	สรุปผลการทดสอบสมมุติฐาน	90
4.44	แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.45	แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ	92
4.46	แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล	93

สารบัญแผนภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แผนที่เทศบาลตำบลศาลายา	40
2.2	สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	49

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 14 การ ปกครองท้องถิ่น ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบกับ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ที่กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนใน ท้องถิ่นของตนเอง โดยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ พันธกิจจุดมุ่งหมายยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดโครงการ / กิจกรรมตัวชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางในการพัฒนาในระดับ ต่าง ๆ และที่สำคัญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินงานเพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2563, หน้า11)

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่โดยรวมจำนวน 11,528 คน 16 ชุมชน (รายงานข้อมูลสำนักงานเทศบาลตำบลศาลายา, 2566) การพัฒนาท้องถิ่นตามแบบแผนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถและการมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่น พร้อมพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผลการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบแต่ละแผนงาน ผลการใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรต่าง ๆ หรือกิจกรรมในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาชนต้องเป็นผู้ตรวจสอบได้ เพื่อการพัฒนาที่ได้คุณภาพ

เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร ผลการดำเนินงาน ตรวจสอบดูว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใดมีปัญหา หรืออุปสรรคส่วนใดเกิดขึ้นบ้าง ทั้งในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และขั้นตอนต่าง ๆ ในการตำเนินการตามโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมตัดสินใน ร่วมตรวจสอบติตตามและประเมินผล นั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากว่าประชาชนในท้องถิ่นเอง ย่อมทราบถึงปัญหาความต้องการในพื้นที่มากที่สุด ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทราบถึงปัญหาดังกล่าว และนำข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นแนวทางในการดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ทราบทิศทางการพัฒนาไต้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดความชัดเจนที่จะทำให้ทราบถึงปัญหาหรืออุปสรรคของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ตลอดจนการอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาภายใต้ความต้องการและความพึงพอใจขอประชาชน ที่ยั่งยืน

โดยในช่วงที่ผ่านมาเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามภารกิจอำนาจหน้าที่ โดยได้มีการจัดประชุมท้องถิ่นระดับหมู่บ้านและระดับตำบล เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา หรือความต้องการ และรวบรวมปัญหาดังกล่าวไปเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงมีความสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น เกิดผลสัมฤทธิ์เชิงคุณค่าในกิจการสาธารณะมากที่สุด เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ย่อมรู้ปัญหาความต้องการของตนเองมากที่สุด และทำให้ทราบข้อมูลปัญหา ความต้องการของประชาชนตลอดจนพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาอย่างเข้มแข็งและมีความยั่งยืน เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเทศบาลตำบลศาลายารายงานติดตามผลการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น, 2561)

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม รวมถึงข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการมี

ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ทราบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

1.2.2 ทราบผลการเปรียบเทียบทัศนคติการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีความเหมือนกันหรือ แตกต่างกันอย่างไร

1.2.3 ทราบข้อเสนอแนะแนวทางการใช้กลยุทธ์ด้านการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เหมาะสมกับบริบทของประชาชนในพื้นที่ควรมีลักษณะอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน

1.3.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

1.4.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

1.4.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

1.4.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 16 ชุมชน จำนวน 11,528 คน (รายงานข้อมูลสำนักงานเทศบาลตำบลศาลายา, 2566)

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้านได้แก่

1) ด้านการวางแผน

2) ด้านการปฏิบัติการ

3) ด้านการติดตามและการประเมินผล

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การทำวิจัย “ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ” ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2566 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2567 รวมเป็นระยะเวลา 6 เดือน

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

1.6.2 ได้ทราบผลของการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

1.6.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

1.6.4 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปเป็นข้อมูลในการทำความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และยังเป็นฐานข้อมูลในปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและการจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.7.1 การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น การตัดสินใจ กรวางแผน การร่วมปฏิบัติการ และมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดความราบรื่นในการดำเนินงาน

1.7.2 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การกำหนดแนวทางปฏิบัติภารกิจและหน้าที่ของเทศบาล ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนหรือเรียกว่า การพัฒนาท้องถิ่น

1.7.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการวางแผน หมายถึง การที่ประชาชนในเขตเทศบาล มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนาร่วมกันวางนโยบาย ร่วมกันให้ข้อมูล ร่วมกันเสนอความคิดเห็น และร่วมกันผลักดัน เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน

2) ด้านการปฏิบัติการ หมายถึง การที่ประชาชนในเขตเทศบาลมีส่วนร่วมในโครงการ / กิจกรรมตามแผนงาน ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการ ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนการเสียสละเวลาแรงงานเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

3) ด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนในเขตเทศบาล มีส่วนร่วมในการออกแบบวิธีการประเมินผล เข้าร่วมประชุมประเมินผลการปฏิบัติงานในแผนพัฒนา การเสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการประเมินความก้าวหน้าของแผนพัฒนาท้องถิ่น

1.7.4 เทศบาล หมายถึง เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาลพ.ศ. 2496 มีฐานะเป็นนิติบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ดังนี้

1.7.5 เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

1.7.6 อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพน์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ คือ1) อายุ 18-27 ปี 2) อายุ 28-37 ปี 3) อายุ 38-47 ปี และ 4) อายุ 48 ปี ขึ้นไป

1.7.7 ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) ระดับประถมศึกษา 2) ระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า 3)ระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า และ 4) ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

1.7.8 อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4กลุ่ม คือ 1) รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ 2) เกษตรกรรม 3) ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว และ 4) รับจ้างทั่วไป / พนักงานบริษัท

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม”เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎีโดย และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางเพื่อประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.5 สภาพพื้นที่ทำวิจัย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการหลายท่านอธิบายไว้ดังนี้

วิวัฒน์ ภู่คะนองศรี (2537, หน้า126) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของแคสเพอร์สัน และไบรท์บาท (Kasperson and Breitbank) ว่าการมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมนั้น มีมาตราวัด 3 ประการ ดังนี้

1) การกระทำของแต่ละบุคคลไม่ใช่การกระทำโดยกลุ่ม อาจทำให้การวิเคราะห์หรือได้ข้อสรุปที่ไม่ถูกต้อง เพราะการแสดงออกของแต่ละคนในกระบวนการมีส่วนร่วมนั้น จะเห็นได้ถึงค่านิยม ความรับรู้ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

2) ความหนาแน่นของการกระทำ แสดงออกโดยการร่วมกระทำบ่อยครั้ง ระยะเวลาของกิจกรรมที่ยาวนานหรือมีการผูกพันและมีแรงจงใจในการกระทำ

3) คุณภาพของการเข้าร่วม ดูจากผลกระทบของการกระทำในเบื้องต้น เช่น ความรับผิดชอบ การตัดสินใจ การเปิดกว้างยอมรับความสามารถความคิดเห็น มีการประเมินผล

ดุสิตา แก้วสมบูรณ์ (2545, หน้า13) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ โรเจอร์ และชูเมคเกอร์ (Roger and Shoemaker) ว่า พลังการตัดสินใจที่เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มีด้วยกันหลายประการดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในอำนาจอย่างกว้างขวาง

2) การตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง โดยมีการปรึกษากับพวกที่รับผลกระทบกระบวนการที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ

2.1 ความรู้เกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลง

2.2 การชักจูงและการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ

2.3 การตัดสินใจที่จะยอมรับหรือจะปฏิเสธอันมีผลจากการประเมิน

2.4 การสื่อสารเกี่ยวกับการตัดสินใจ

2.5 การกระทำตามการตัดสินใจ

ประชา แสนกลาง (2545, หน้า 17) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ อาร์. สตีเวนฮาเกน (R.Stavenhagen) ว่า การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นนั้น หมายถึง กระบวนการที่สมาชิกของชุมชนได้มีการทำงานร่วมกันในการที่จะแสดงให้ความต้องการของสมาชิกร่วมกัน ความสนใจ มีความต้องการที่บรรลุถึงเป้าหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองหรือการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้มีอิทธิพลต่ออำนาจแบบมติชนไม่ว่าจะเป็นไปโดยทางตรงหรือทางอ้อม

วุฒิพล มณฑาทอง (2547, หน้า19) การทำความเข้าใจทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบันได้มีการกล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน (Popular's Participation) กันอย่างแพร่หลาย ที่มองในทัศนคติและตีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันไปของแต่ละท่าน และภูมิหลังทางวิชาการที่ได้ทำการค้นคว้า ในประเด็นของความหมายของการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมรูปแบบและวิธีการที่มีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2547, หน้า47) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ แมทเธียส สดิฟิลและแอนดรู พิแอส์ (Matthias stiefel และ Andrew Peare) ที่เสนอให้มองการมีส่วนร่วมใน 5 มิติ

1) มิติการมีส่วนร่วมแบบประจันหน้ากัน (Confrontation) คือ เป็นการสะท้อนการแบ่งสรรอำนาจในการตัดสินใจในที่ผิดไปจากเดิม จึงอาจเป็นการประจันหน้าระหว่างกลุ่มผลประโยชน์

กลุ่มสังคม กลุ่มชนชั้นต่าง ๆ กับหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมั่นคงแล้วและไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ซึ่งหมายถึงหน่วยงานของทางราชการ

2) มิติการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของกลุ่ม และขบวนการในการเข้าร่วม (Group and process)โดยการวิเคราะห์ถึงโครงสร้าง วิธีดำเนินการ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของกลุ่มได้ก่อเกิดพลังในการเข้าร่วมมากน้อยแค่ไหน โดยเฉพาะรูปแบบ และลักษณะรวมทั้งสัมพันธภาพระหว่างผู้นำและผู้

3) มิติการมีส่วนร่วมเป็นประสบการณ์เฉพาะบุคคล (Individual) จากคำนิยามการมีส่วนร่วมเรื่องของพฤติกรรมกลุ่ม แต่ขณะเดียวกันการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล

4) มิติการมีส่วนร่วมเป็นโครงการ (Project) ในวงราชการหรือองค์กรระหว่างประเทศการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมุ่งไปที่โครงการ ซึ่งถูกกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเฉพาะด้านและมุ่งให้ผู้ได้รับประโยชน์มีส่วนร่วมในบางระดับแต่มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการ

5) มิติการมีส่วนร่วมเป็นนโยบาย (Policy Making) ตามความหมายกว้าง เป็นการมองการมีส่วนร่วมนั้นเป็นเรื่องเดียวกันกับการเป็นประชาธิปไตย คือการยอมรับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

อดินันท์ บัวภักดี (2552) ทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮอร์เบิร์ก (Hertzberg) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เกียวข้องและสามารถโยงไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมได้ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้ปฏิบัติงานจะปฏิบัติงานให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน เพราะจะเพิ่มความสนใจในงานและมีความรับผิดชอบความกระตือรือร้นที่จะทำงานซึ่งเป็นการเพิ่มผลผลิตของงานให้มากขึ้น หากในทางตรงกันข้ามผู้ปฏิบัติงานไม่พึงพอใจในการทำงานก็จะเกิดความท้อถอยในการทำงานและทำให้ผลงานที่ออกมาไม่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นทฤษฎีการที่กล่าวถึงกระบวนการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจหรือดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กร ซึ่งประกอบด้วยการร่วมกันวางแผนคิดแก้ไขปัญหา การดำเนินการปฏิบัติงาน การติดตามผลและร่วมรักษามาตรฐานที่กลุ่มกำหนดขึ้นและมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมในความสำเร็จ ทั้งนี้เพื่อนำไปเป้าหมายขององค์กร และสามารถบรรลุผลสำเร็จเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมนั้น ๆ จะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม อาทิ บุคคลได้รับการกระตุ้นที่ดี ทางด้านจิตใจการรับรู้ทางความรู้สึกและได้รับการสนับสนุนอื่น ๆ จากบุคคลในองค์กรซึ่งผู้นำต้องมีบทบาทในการสนับสนุน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ซึ่งจากการค้นคว้าศึกษาตำราเอกสารพบว่า ความหมายของการมีส่วนร่วม แนวคิดการมีส่วนร่วม รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม และระดับของการมีส่วนร่วม ดังนี้

2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมนั้นมีหลากหลายในการนิยามศัพท์ และรูปแบบรวมถึงวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วม กลไกกระบวนการ วิธีการของการมีส่วนร่วม ซึ่งจากการค้นคว้าศึกษาตำราเอกสารพบว่า มีผู้ให้ความหมายและนิยามศัพท์การมีส่วนร่วมไว้ดังต่อไปนี้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528, หน้า4) การมีส่วนร่วมว่าต้องครอบคลุมดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อหรือเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนให้สังคมได้ร่วมกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนา และทำให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน สะท้อนการเข้าไปเกี่ยวข้องโดยความสมัครใจเป็นประชาธิปไตย ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และการแบ่งสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา การพิจารณาในมิติดังกล่าวการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเชื่อมระหว่างส่วนที่ประชาชนลงทุน (แรงงานและทรัพยากร) เพื่อการพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

3. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจแตกต่างกันไปตามสภาพของโครงสร้างการบริหารนโยบาย และลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการแต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดการพัฒนาที่มุ่งประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

ณัฐนรี ศรีทอง (2552, หน้า191) การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมที่เป็นอิสระโดยความสมัครใจ ในการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือการปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และร่วมกับประโยชน์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา มิได้หมายถึงการให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรรมการพัฒนาของรัฐตามที่รัฐกำหนด แต่หมายถึงการให้ประชาชน กลุ่มชุมชน ร่วมกันคิดและตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนาการดำรงชีวิตร่วมปฏิบัติตามแผนของกลุ่มหรือของชุมชนและรับประโยชน์ร่วมกันโดยรัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุน การร่วมคิดและตัดสินใจภายในกลุ่มเป็นเรื่องยากที่จะทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมจริงๆ และเป็นอิสระในการแสดงออก เพราะสมาชิกในกลุ่มมีศักยภาพ ฐานะอำนาจทางสังคมแตกต่าง

กัน ปัจจัยวัฒนธรรมบางประการเป็นอุปสรรคต่อความเป็นอิสระในการแสดงออก คนแต่ละคนต่างมีมุมมองในการตัดสินคุณค่าเรื่องต่าง ๆ ไม่เหมือนกันประสบการณ์ต่างกัน เหล่านี้อาจนำไปสู่การไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การมีส่วนร่วมของประชาชน ในชุมชนเป็นกระบวนการ (Process) ที่ประชาชนในชุมชนได้เข้าไปดำเนินกิจกรรมในชุมชน นับตั้งแต่ร่วมกำหนดปัญหาและ ความต้องการร่วมระบุสาเหตุของปัญหาร่วมกำหนดวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อแกไขปัญหาร่วมปฏิบัติกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมติดตามประเมินผลกิจกรรมและ ร่วมรับผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมนั้น ซึ่งประเด็นหลักของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ประชาชนต้องเป็นกระทำในแต่ละขั้นตอน ของการมีส่วนร่วมด้วยตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจอย่างอิสระ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมคือการที่ประชระชาชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรื่องต่าง ๆ กำหนดทิศทางการพัฒนาการดำรงชีวิต รวมถึงเป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในแนวทางการพัฒนาวางแผนปฏิบัติ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทรัพยากรทางการบริการตลอดจนอำนาจในการตัดสินใจ ในการกำหนดกิจกรรมหรือแนวทางการดำเนินกิจกรรมของตนเองให้ได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เกิดขึ้นภายในชุมชนด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถของตนเอง

2.2.2 รูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า183) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าว

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543, หน้า149-163) ได้การจำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วม หรือประเภทของการมี ส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ที่ต้องดำาเนินการไปเรื่อย ๆ แต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่นการช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและประสานงาน การให้ความช่วยเหลือด้านแรงงานหรือข้อมูล เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น จากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย รวมทั้งผลที่ เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบ ที่เป็นผลเสียของโครงการซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต ก็คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

มงคล จันทร์ส่อง (2544) ได้กำหนดรูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ของบุคคลไว้ว่าองค์ประกอบรูปแบบของการมีส่วนร่วม มีอยู่ 3 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมจะต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่า จะทำกิจกรรมนั้น ๆ ไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้ตัดสินใจถูกว่าควรจะเข้าร่วมหรือไม่

2. การมีส่วนร่วมจะต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมจะต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถตัดสินใจได้ว่าจะเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่

3. การเข้าร่วมจะต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การที่จะให้บุคคลเข้ามามีส่วนในร่วมกิจกรรมนั้นจะต้องระบุกลุ่มเป้าาหมายด้วย อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปบุคคลกลุ่มเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วเป็นพื้นฐาน

โกวิทย์ พวงงาม (2545, หน้า8) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน ในการพัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือถ้าหากชาวชนบทยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา ในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวชนบทจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการ ดำเนินงานเหล่านั้น

2.การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวชนบทรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลรู้จักการ นำเอาปัจจัยข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

3.การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีแรงงานของตนที่สามารถใช้เข้าร่วมได้การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดต้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนิน กิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4.การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างใด

สรุปได้ว่า การที่ประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นจะเข้ามามีส่วนร่วม ต้องมีความสนใจในประเด็นปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่จะไปมีส่วนร่วมวางแผน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการตัดสินใจและดำเนินการต่าง ๆ เนื่องจากจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมปฏิบัติกิจกรรมเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาในชุมชน เสนอแนะต่อประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการตัดสินใจและดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและร่วมติดตามประเมินผล ส่วนลักษณะบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ปัจจัยการที่จะทำให้ชุมชนหรือประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จะต้องมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมและสนับสนุนให้เข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งได้มีนักวิชาการไทยและนักวิชาการต่างประเทศได้ทำการสรุปและรวบรวมไว้ ดังนี้

ดับเบิ้ลยู. รีดเดอร์ (1973, หน้า94-98) ได้แบ่งปัจจัยที่เป็นเหตุผล ในการตัดสินใจของคน เพื่อจะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมเป็น 3 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ

1. ปัจจัยดึงดูด (Pull factors) ได้แก่

1.1 เป้าหมาย (goal) การกระทำทุกอย่างจะต้องมีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ อาจจะเป็นความเชื่อ ความรู้สึก แถลงการณ์ของทางราชการ และอาจจะเป็นเงื่อนไขที่ตนเองหรือคนอื่นเป็นผู้กำหนดให้เป็นไปในแนวความปรารถนา

1.2 ความเชื่อ (believe) เป็นความคิดหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเอง โดยปราศจากการอ้างอิงใดๆ ความเชื่อนี้จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เพราะนส่วนมากจะเลือกทำตามความเชื่อพื้นฐานที่เขามีอยู่ดั้งเดิม

1.3 คำานิยม (value) เป็นระบบหนึ่งของความเชื่อ การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมนั้น ๆ จะต้องสร้างเงื่อน ไขในการดำรงชีวิต การที่จะทำหรือไม่ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีพื้นฐานมาจากการที่สังคมนั้นตัดสินแล้วว่าดีหรือเลว

1.4 ความเชยชื่นและขนธรรมเนียมประเหณี (habit and customs) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นมาจากความรับผิดชอบภายในกลุ่ม ซึ่งคนในสังคบจะขอมรับด้วยความเต็มใจเป็นแบบอย่างที่สมบูรณ์และมีเหตุยล ซึ่งการกระทำที่แสดงออกมาเช่นนี้เป็นเพราะความเคยชิน และเป็นประเพณีดั้งเดิมยึดถือมานาน

2. ปัจจัยผลักดัน (push factors)

2.1 ความคาดหวัง (expectations) เป็นความรู้สึกภายในตัวเราหรือที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคล กลุ่ม และสังคม ที่ได้คิดหรือหวังให้ตัวเราควรจะมีความเชื่อ ความรู้สึก หรือแสดงการกระทำออกมาตามที่ต้องการ

2.2 ข้อผูกพัน (commitments) เมื่อมีการรวมกลุ่มกิจกรรมพิเศษขึ้นในสังคมก็จะมีข้อผูกทันที่สมาชิกในกลุ่มจะต้องทำตามสัญญาหรือข้อผูกพันตามที่กลุ่มได้ตั้งขึ้น เมื่อมีการรวมกลุ่มกิจกรรมพิเศษขึ้นในสังดม ก็จะมีข้อผูกพันที่สมาชิกในกลุ่มต้องทำตามสัญญาหรือข้อผูกพันตามที่กลุ่มได้ตั้งขึ้น

2.3 การบังคับ (force) เป็นความรู้สึกของคนที่จะต้องทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่มีทางเลือก อาจถูกบังคับโคยกฎหมู่หรือกฎหมายก็ได้ การบังดับนี้จะรุนแรงกว่าการสมัครใจทำเอง

3. ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่

3.1 โอกาส (opportunity) เป็นความเชื่อของคนที่คิดว่าตนเองอยู่ในสถานการณ์ที่สามารถจะเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามโอกาสที่ตนมีอยู่ แต่บางคนก็ไม่มีโอกาสจะเลือกกระทำได้เพราะสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย

3.2 ความสามารถ (ability) การที่คนยอมรับว่า ตนเองมีขีดความสามารถเพียงใดที่จะสามารถกระทำสิ่งที่ตนต้องการให้สำเร็จลุล่วงไปได้

3.3 การสนับสนุน (Support) เป็นส่วนหนึ่งของการช่วยเหลือ หรือต่อต้านซึ่งเกิดจากตัวบุคคลหรือกลุ่ม ให้การสนับสนุนด้านความเกิดเห็น หรือเป็นแรงกระตุ้นให้คนกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไป เนื่องจากเขารู้สึกว่ามีผู้สนับสนุนให้เขาทำ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า183) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่

1) ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์

2) ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมอยู่ด้วยทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยก็ตาม

3) อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บีบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส

ธวัช เบญจาธิกุล (2529, หน้า25-26) สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 5 ปัจจัยดังนี้

1) ปัจจัยทางด้านสังคม

2) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

3) ปัจจัยทางด้านการเมือง

4) ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม

5) ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาสังคม

ชูชาติ เกิดปราโมทย์ (2548, หน้า9-10) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าบุคคล 4 ฝ่าย ที่มีส่วนสำคัญในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่นท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) อายุ และเพศ

2) สถานภาพในครอบครัว

3) ระดับการศึกษา

4) สถานภาพทางสังคม

5) อาชีพ

6) รายได้และทรัพย์สิน

7) ระยะเวลาในท้องถิ่นและระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ

8) พื้นที่ดินถือครองและสถานภาพการทำงาน

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมมีอยู่ด้วยกันหลายประการ คือลักษณะส่วนบุคคลต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ การศึกษา และปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การปฏิบัติตนตามความเชื่อพื้นฐาน การบีบบังคับ โอกาสหรือความสนใจ รวมไปถึงการตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ไปในทิศทางตามที่พึงปรารถนา ปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลง ก็อาจส่งผลต่อปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้ เช่น ชุมชนที่มีจิตสำนึกสาธารณะสูง ก็ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีผู้นำที่เข้มแข็ง และองค์การที่เปิดกว้างก็ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีบรรยากาศองค์กรที่ดี ทั้งนี้การตัดสินใจร่วมกันนั้นต้องมากพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มในการกระทำที่จะสนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ๆ และในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพของประชาชน ปัจจัยอื่น ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา

จากการตรวจสอบแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาจึงได้นำมากำหนดเป็นแนวทางในการวิจัยการมีส่วนร่วมชองประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายาในครั้งนี้ ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมใน 3 ด้าน คือ

1) การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน
2) การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ
3) การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผล

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะ เทศบาลศาลายาเป็นแผนพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 60 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ ได้จัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ตามนโยบายหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

โดยยึดความสำคัญของศักยภาพในพื้นที่ ปัญหา ความต้องการของพื้นที่ และกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัด เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา และแนวทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล โดยคำนึงถึงเป้าหมายสุดท้ายที่ต้องเกิดขึ้น คือ

เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและเกิดผลดีต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม (สำนักงานเทศบาลตำบลศาลายา, 2560)

2.3.1 ความหมายของการวางแผน

ธงชัย สันติวงษ์ (2535, หน้า105-106) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ สำหรับเวลาล่วงหน้าและกำหนดสิ่งที่จะกระทำต่าง ๆ เพื่อที่จะให้บรรลุผลในวัตถุประสงค์ดังกล่าว นั่นคือ จะประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ

1) การกำหนดวัตถุประสงค์

2) การกำหนดแนวทางการกระทำ (Course of Action) หรือแผนงานต่าง ๆ ที่จะนำมาปฏิบัติเพื่อที่จะทำให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เหล่านั้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2538, หน้า19) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนเป็นกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะต้องปฏิบัติซึ่งเป็นผลจากการค้นหาและกำหนดวิธีทำงานในอนาคตเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและหน่วยงานมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าจะมีการทำอะไร ทำที่ไหน เมื่อใด ให้ใครทำ ทำอย่างไร และให้รายละเอียดอื่นๆ ที่จำเป็นช่วยให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประชุม รอดประเสริฐ (2538, หน้า39) กล่าวว่า การวางแผนเป็นกระบวนการที่บุคคลหรือหน่วยงานได้กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้าเพื่อการปฏิบัติงานในอนาคตจะประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Goals) ที่กำหนดไว้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2539, หน้า35-36) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนเป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการกระทำไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บุคคลในองค์การปฏิบัติตามให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

อนันต์ เกตวงศ์ (2541, หน้า3-4) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนก็คือการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกทางเลือกเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์หรือวิธีการกระทำ โดยทั่วไปจะเป็นการตอบคำคือ จะทำอะไร (What) ทำไมจึงต้องทำ (Why) ใครบ้าง ที่จะเป็นผู้กระทำ (Who) จะกระทำเมื่อใด (When) จะกระทำกันที่ไหนบ้าง (Where) และจะกระทำกันอย่างไร (How)

สรุปได้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักประโยชน์ในทุก ๆ ด้านของสังคมและมีเป้าหมายสูงสุด คือ การจัดการบริการสาธารณะให้เป็นไปตามความต้องการของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้กระบวนการคิดและตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการจะกระทำใน

อนาคต โดยกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และวิธีการบรรลุเป้าหมายนั้น เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการได้อย่างประหยัดและเป็นธรรมได้นั้นย่อมจำเป็นต้องมีการวางแผน

2.3.2 ความสำคัญของการวางแผน

การวางแผนเป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของหน่วยงานในทุกระดับ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ที่จะทำให้หน่วยงานดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ ต้องการภายในเวลาที่กำหนด การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการวางแผน หากวางแผนดีก็เท่ากับดำเนินงานสำเร็จไปแล้วกว่าครึ่ง ดังนั้น การวางแผนจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การวางแผนเป็นหน้าที่อันดับแรกของผู้บริหาร

2.2 การวางแผนเป็นแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ ผู้ปฏิบัติตามแผนสามารถศึกษาเรียนรู้วิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการทำงานได้จากแผนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ

2.3 แผนและการวางแผนเป็นตัวกำหนดทิศทางและความรู้สึกในเรื่องของความมุ่งหมายสำหรับ องค์การให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รู้แผนเป็นกรอบสำหรับการตัดสินใจให้ผู้ปฏิบัติได้อย่างดี จึงสามารถป้องกันมิ ให้มีการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาแต่ละครั้งไปเท่านั้นด้วย

2.4 แผนและการวางแผนจะช่วยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน มองไปในอนาคต และเห็นโอกาสที่จะแสวงหาประโยชน์หรือกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จตามความมุ่งหมายได้ ทั้งยังมองเห็นปัญหาอุปสรรคและภัย คุกคามต่าง ๆ เพื่อจะหาทางป้องกันตลอดจนลดภาวะความเสี่ยงต่าง ๆ ได้ด้วย

2.5 การตัดสินใจที่มีเหตุผลในการวางแผนนั้น จะมีการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าซึ่งมีเวลา พอที่จะใช้ทั้งหลักทฤษฎี แนวความคิด และหลักการ ประกอบกับตัวเลขสถิติและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาตัดสินใจ จึงทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม มีเหตุผลและเป็นประโยชน์ ตามต้องการ

2.6 การวางแผนในเรื่องของการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เมื่อมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตามความต้องการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องกระทำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และบังเกิดผลตามเป้าหมายนั้น ๆ จะต้องได้รับการพิจารณาการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ทั้งวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนของการกระทำ ทรัพยากรที่ต้องใช้ เวลา สถานที่และการควบคุมดูแลการทำงาน

2.7 การวางแผนมีส่วนช่วยให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ได้มาก

2.8 การวางแผนเป็นตัวนำในการพัฒนา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการวางแผน คือ การวางแผนนั้นเป็นหน้าที่สำคัญประการแรกของผู้บริหาร ที่จะเป็นแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญในการช่วยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมองไปในอนาคต ซึ่งจะช่วยลดความไม่แน่นอน และช่วยลดปัญหาที่ยุ่งยากขององค์กรที่อาจจะเกิดขึ้น ทำให้เกิดการยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ ในองค์การ จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ อีกทั้งการวางแผนยังช่วยลดความสูญเปล่าความซ้ำซ้อนของหน้าที่ในการดำเนินงาน และที่สำคัญยังเป็นตัวกำหนดทิศทางขององค์กรเป็นตัวนำพาไปสู่การพัฒนา

2.3.3 ประโยชน์ของการวางแผน

สุภาพร พิศาลบุตร (2543, หน้า11) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวางแผนไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตระหนักถึงความรับผิดชอบได้ดีขึ้น

2. ช่วยให้การควบคุมสามารถจะทำได้โดยอาศัยการวัดผลสำเร็จตามแผนงานที่ทำไป

3. แผนใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อความให้ทุกฝ่ายทราบถึงทิศทางถึงองค์การ และให้ฝ่ายต่าง ๆ ประสานการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยแผนเป็นเครื่องมือ

4. แผนที่ใช้ดำเนินงานอยู่สามารถใช้ตรวจสอบความถูกต้องของนโยบายในปัจจุบัน โดยจะสามารถตรวจสอบดูได้จากผลของการปฏิบัติตามแผน เพื่อจะได้มีการปรับแก้นโยบายและเป้าหมายระยะยาวให้ถูกต้อง

5. การวางแผนช่วยขยายขอบเขตของการคิดของผู้บริหาร และช่วยให้ผู้บริหารมีความคล่องตัว ในการแก้ไขปัญหาหรือยกระดับผลงานได้ดีขึ้น อีกทั้งการวางแผนที่ดีย่อมที่จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2560, หน้า 3-4)

1. บรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of Cjectives) การวางแผนทุกครั้งจะต้องมีจุดหมายปลายทางเพื่อให้องค์การบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานชั้นแรกของการวางแผนถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดมีความแจ่มชัดก็จะช่วยให้การบริหารมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี

2 ประหยัด (Economical Operation) กรวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้สติปัญญา เพื่อคิดวิธีการให้องค์การบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานในฝ่ายต่างๆไม่ให้เกิดคามซ้ำซ้อนของงานขึ้นให้มี การประสานงานร่วมกันดี กิจกรรมที่ด าเนินมีความต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบ

ในงาน ต่างๆ ที่ท า ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่านับว่าเป็นการลดต้นทุน ที่ดี ก่อให้เกิดการประหยัดแก่องค์การ

3. ลดความไม่แน่นอน(Reduction of Uncertainty) การวางแผนช่วยลดความไม่แน่นอนในอนาคตลง เพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคตการวางแผนที่มีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้วทำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตและได้หาแนวทางพิจารณาป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว

4. เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basis of control) การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่การควบคุมขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการคู่กันอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือถ้าไม่มีการวางแผนก็ไม่สามารถมีการควบคุม กล่าวได้ว่าแผนกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางและยังกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานนั่นก็ คือการควบคุม

5. ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (Encourages iInnovation and Creatity) การวางแผนเป็นพื้นฐานด้านการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ (นวัตกรรม) และความคิดสร้างสรรค์ จะเป็นการระดมปัญญาของคณะผู้ทำงานด้านการวางแผนทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ และความคิดสร้างสรรค์ นำมาใช้ประโยชน์แก่องค์การ และยังเป็นการสร้างทัศนคติการมองอนาคตระหว่างคณะผู้บริหาร

6. พัฒนาแรงจูงใจ (Improves Motivation) ระบบการวางแผนที่ดี จะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานของผู้บริหาร และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้วย เพราะเขารู้อย่างชัดเจนว่าองค์การคาดหวังอะไรจากเขาบ้าง นอกจากนั้นการวางแผนยังเป็นเครื่องมือฝึกและพัฒนาแรงจูงใจที่ดีสำหรับผู้บริหารในอนาคต

7. พัฒนาการแข่งขัน (Improves Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้องค์การมีการแข่งขันกันมากกว่าองค์การที่ไม่มีการวางแผน หรือมีการวางแผนที่ขาดประสิทธิภาพทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการขยายขอบข่ายการทำงาน เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

8. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การวางแผนได้สร้างความมั่นใจในเรื่องเอกภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดวางไว้มุ่งไปที่จุดมุ่งหมายเดียวกัน มีการจัดประสานงานในฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การ เพื่อหลีกเสี่ยงความซ้ำซ้อนในงานแต่ละฝ่ายขององค์การ

สรุปได้ว่า การวางแผนมีประโยชน์มากมายหลายประการ เช่น เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางขององค์การ เกิดความ ประหยัด คุ้มค่า การทำงานที่มีประสิทธิภาพ ลดความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์การ มีเกณฑ์ กำหนดควบคุม ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ พัฒนาแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการแข่งขัน เป็นการขยายขอบข่ายของงานทำให้องค์การมีกระบวนการทำงานที่น่าเชื่อถือมากขึ้น และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ช่วยให้ผู้บริหารตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง

2.3.4 ประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2566)

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดประเภทของพัฒนาท้องถิ่นไว้ 2 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองสวนท้องถิ่น ที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่ทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาสามปีจะมีความเชื่อมโยงกับการจัดทำงบประมาณประจำปี อย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำงบประมาณในระบบมุ่งเน้นผลงาน

สำหรับ **แผนการดำเนินงาน** ที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 นั้น มิใช่การจัดทำแผนพัฒนาแต่เป็นเอกสารที่รวบรวมแผนงาน โครงการกิจกรรมที่จะดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณเพื่อให้ทราบกิจกรรมการพัฒนาในพื้นที่ที่ดำเนินการ

สรุปได้ว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นจะประกอบด้วย แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้แต่แผนการดำเนินงานเป็นเอกสารที่รวบรวมแผนงาน โครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะได้รับดำเนินการจริงทั้งหมดในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณ

2.3.5 ข้อจำในการวางแผน

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543, หน้า11-13)

1. ข้อจำกัดเกี่ยวกับการทำนายอนาคต ในการตัดสินใจแต่ละเรื่องแต่ละครั้งนั้นจะต้องอาศัย ตัวเลขและข้อมูลมาประกอบการพิจารณา และบางครั้งหรือบ่อยครั้งที่ไม่สามมารถหาข้อมูลได้ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการพยากรณ์หรือทำนายตามหลักการ ซึ่งการทำนายนี้ย่อมมีโอกาสผิดพลาดได้ด้วยเหตุผลหลายประการและยิ่งทำนายอนาคตระยะยาวมากเท่าใดแนวโน้มจะผิดพลาดก็มักจะมีมากตามไปด้วย

2. ข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวเลขและข้อมูล การตัดสินใจในการวางแผนส่วนใหญ่ต้องอาศัยตัวเลข สถิติ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆที่เกี่ยวข้อง ถ้าผู้ตัดสินใจไม่มีข้อมูลหรือมีข้อมูลที่ผิดพลาดบกพร่องหรือไม่ถูกต้องและล้าสมัยไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ๆก็ตามย่อมทำให้การตัดสินใจและการวางแผนในเรื่องนั้น ผิดพลาดบกพร่องตามไปด้วย ดังนั้นการตัดสินใจที่ต้องใช้ข้อมูลจึงจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังและ ตรวจสอบให้ดีเสียก่อน

3. แนวปฏิบัติของแผนปิดกั้นการใช้ดุลพินิจของผู้ปฏิบัติ ในแต่ละแผนและโครงการจะมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติ แนวทางหรือหลักปฏิบัติรวมทั้งวิธีการปฏิบัติงานไว้ ส่วนแผนหรือโครงการใดจะกำหนดไว้อย่างละเอียดมากน้อยกว่ากันเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้วางแผน ทั้งนี้เพราะการกำหนดไว้ละเอียดหรือไม่ละเอียดนั้นมีผลดีผลเสียเหมือน ๆ กัน การมีสิ่งเหล่านี้นักวิชาการและนักปฏิบัติจำนวนไม่น้อยมองว่าเป็นเครื่องปิดกั้นหรือปิดโอกาสของผู้ปฏิบัติ ในการใช้ดุลพินิจที่จะตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่เขาเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมกว่า เพราะผู้ปฏิบัติเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องที่ทำงานนั้นเป็นอย่างดีและยังอยู่ใกล้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากที่สุด

4. ข้อจำกัดเกี่ยวกับค่านิยมของผู้บริหาร ผู้บริหารจำนวนหนึ่งไม่สนใจกับเหตุการณ์ในอนาคต ไม่พยายามมองไปข้างหน้าและไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง จึงไม่นิยมคิดวางแผนและกระทำการใด ๆ ที่จะเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาในอนาคต และไม่คิดที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงในอนาคตแต่มักจะทำงานและให้ความสำคัญกับสิ่งต่าง ๆ ในปัจจุบันหรือการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

5. ข้อจำกัดในการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม แผนระยะยาวที่มีเวลาในการดำเนินการ มากกว่าสามปีขึ้นไปหรือแผนระดับใดก็ตาม หากจะต้องนำไปปฏิบัติในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจะเป็นไปโดยทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ตาม อาจส่งผลกระทบถึงแผนได้ ปัญหาก็คือไม่อาจปฏิบัติตามแผนได้ การปรับปรุงแก้ไขแผน ทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของแผนจะต้องมีขึ้น แต่ถ้าปัญหาดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในช่วงระหว่างการ ปรับปรุง

แผน จะทำให้การปฏิบัติตามแผนหยุดชะงักได้ การแก้ปัญหาหรือการแก้ไขแผนอาจต้องใช้เวลา ดังนั้น แนวทางแก้ไขปัญหานี้ทางหนึ่งก็คือ ผู้ร่างแผนเปิดแนวทางไว้โดยไม่ระบุเงื่อนไขลงไป ให้ชัดเจนหรือละเอียดมากนัก โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติตามแผนใช้ดุลพินิจตัดสินใจเลือกแนวทาง หรือวิธีการที่เขาเห็นว่าเหมาะสมในสถานการณ์ขณะนั้น

6. ข้อจำกับเกี่ยวกับเวลา ปัญหาที่พบเห็นส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการมีเวลาน้อยไม่พอเพียง ที่จะใช้ในการวางแผนอย่างละเอียดรอบคอบ จะด้วยเหตุผลใดก็ตามทำให้การวางแผนต้องรีบเร่ง และได้แผนที่ไม่สู้สมบูรณ์ถูกต้อง ปัญหาต่าง ๆ จะตามมาในขั้นของการปฏิบัติตามแผน

7. ข้อจำกัดในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้วางแผนปัญหา นี้ค่อนข้างจะกว้างและมีลักษณะทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้เพราะการวางแผนก็เช่นเดียวกับงานด้านอื่นที่ต้องอาศัย ผู้มีความรู้และประสบการณ์ในแต่ละด้านมามีส่วนร่วมในการวางแผนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานที่ต้องกำหนดว่าจะทำอย่างไร (how) ส่วนงานด้านอื่น เช่น จะทำอะไร ทำไมจึงต้องทำ ทำเมื่อใด ทำที่ไหน และใครจะเป็นผู้ทำรวมทั้งการควบคุมประสานงานนั้นสามารถใช้ผู้บริหารที่มีความรู้ทางด้านการ วางแผนและการบริหารทั่ว ๆ ไป ดังนั้นบุคคลทั้งสองประเภทจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ พอสมควร และจะต้องมีฝ่ายช่วยเหลือทางด้านข้อมูลหรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและการ พยากรณ์อนาคตอย่างพร้อมเพรียงด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2560, หน้า4-5) ได้ให้ข้อจำกัดในการวางแผนไว้ดังนี้

1. การขาดข้อมูลที่เชื่อถือได้ ในการวางแผนนั้นจำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมา พิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินงาน แต่ถ้าขณะที่มีการวางแผนนั้นกลุ่ม ทำงานได้ข้อมูลที่มาจากแหล่งที่เชื่อถือไม่ได้ จะทำให้การวางแผนงานเกิดการผิดพลาด

2. การวางแผนเป็นกระบวนการมองไปข้างหน้า ถ้าผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะทำงานในเชิงรับมากกว่าเชิงรุก เขาจะไม่สามารถทำการวางแผนที่ดีได้ ดังนั้นผู้วางแผนจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่มและเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นจะได้สามารถมองหามาตรการประเมินและติดตามแผนที่วางไว้ ได้อย่างเหมาะสม และเข้าใจการดำเนินงานตามแผนอย่างถูกต้อง

3. การวางแผนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย การวางแผนอาจจะทำให้การปฏิบัติการบางกรณีล่าช้าไปได้ แต่ก็เป็นความจริงว่า ถ้าเราไม่ใช้เวลาในการวางแผนอย่าง พอเพียงแล้วแผนที่กำหนดขึ้นอาจจะเป็นแผนที่ใช้ไม่ได้ จึงกล่าวได้ว่าการวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้ เวลาและค่าใช้จ่ายในการรวบรวมการวิเคราะห์ สารสนเทศและการประเมินทางเลือกต่าง ๆ

ดังนั้น ถ้าการจัดการไม่จัดงบประมาณค่าใช้จ่ายอย่างเพียงพอในการวางแผน ไม่ยอมใช้เวลาให้พอเพียง คิดแต่เพียงว่าเสียเวลาสิ้นเปลืองแล้วผลของแผนที่จะออกมาดีนั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้

4. การดำเนินการภายในองค์การที่เข้มงวดเกินไปในเรื่องต่าง ๆ จะเป็นอุปสรรคในการนำความคิดริเริ่มและแนวความคิดใหม่ ๆ เข้ามาสู่องค์การ ฉะนั้นผู้วางแผนจำเป็นต้องมีการยืดหยุ่นการดำเนินการในบางกรณีบ้าง ซึ่งจะนำผลดีมาสู่องค์การ

5. การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นข้อจำกัดในการวางแผนบางครั้ง เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์การธุรกิจต่าง ๆ ทั่วโลกเป็นผลกระทบอย่างต่อเนื่องมาจากความ ผันผวนทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ฉะนั้นผู้วางแผนไม่สามารถยอมรับเรื่องราวต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ อาจจะนำไปสู่การต่อต้านจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและทัศนคติเช่นนี้จะส่งผลต่อกระบวนการวางแผนที่เกิดขึ้นขาดประสิทธิภาพ

6. ประสิทธิภาพในการวางแผน อาจมีข้อจำกัดมาจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เพราะปัจจัยภายนอกบางอย่างยากแก่การทำนายและคาดการณ์ เช่น การเกิดสงคราม การควบคุม ของรัฐบาล หรือภัยธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้วางแผนเองก็ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานตามแผนประสบปัญหาความยุ่งยากขึ้นได้

สรุปได้ว่า ข้อจำกัดในการวางแผนคือ การที่องค์การขาดข้อมูลที่เชื่อถือได้ ไม่ว่าข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือข้อมูลอื่น ๆ หากเกิดความผิดพลาดก็จะส่งผลกระทบต่อองค์การนั้นทั้งระบบ การวางแผนเป็นกระบวนการที่มองไปข้างหน้าดังนั้นผู้วางแผนจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่มและทำงานในเชิงรุกมากว่า เชิงรับ การวางแผนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายการดำเนินการภายใน ผู้วางแผนจำเป็นต้องมีระมัดระวังเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการยืดหยุ่นการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเป็น อีกทั้งหาความรู้ ทำความเข้าใจในการใช้จ่ายงบประมาณ ผลกระทบจากการผันผวนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2.3.6 หลักการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2560, หน้า14-15)

หลักการมีส่วนร่วมของประชาคม ประชาคม หมายถึงประชาชนในชุมชนจะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแกนหลักของการพัฒนา โดยให้ประชาชนเป็นผู้ร่วมคิดกำหนดความต้องการ ให้ประชาชนร่วมดำเนินการและ ร่วมรับผิดชอบ ให้ประชาชนเป็นผู้รับผลประโยชน์

แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องส่งเสริม ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1) ร่วมคิดกำหนดความต้องการ เทศบาลต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาหรือเป้าหมายการพัฒนาของเทศบาล กล่าวคือเป็นการหล่อหลอมความต้องการของประชาชนที่หลากหลาย เพื่อกำหนดเป็นภาพแห่งความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ที่อยู่บนพื้นฐานความเป็นไปได้และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างแท้จริง

2) ร่วมจัดทำแผนพัฒนา หลังจากการที่เทศบาลและประชาคมได้ร่วมกันคิดกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ซึ่งเปรียบเทียบได้กำหนดจุดหมายที่จะเดินให้ถึงและกำหนดเส้นทางการเดินทางต่อไป จะต้องกำหนดวิธีการเดินไปสู่จุดหมายก็คือ การกำหนดแผนงานโครงการต่าง ๆ ซึ่งสามารถให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ใน 2 ลักษณะ

(1) เทศบาลแต่งตั้งผู้แทนชุมชนกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มอื่น ๆ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำเผนพัฒนาเทศบาลในการพิจารณาความเหมาะสมของแผนพัฒนา / โครงการ

(2) เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ชุมชนระดับหมู่บ้านหรือกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้เสนอแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของกลุ่มหรือชุมชนนั้น เพื่อให้เทศบาลได้พิจารณาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป็นแผนงาน / โครงการพัฒนาของเทศบาล

3) ให้ประชาชนได้รับรู้ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนงานโครงการพัฒนาของเทศบาลทั้งระยะสั้นและระยะปานกลางโดยการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแผนพัฒนาเทศบาลก่อนจะเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาปีและประกาศใช้ต่อไป

4) เทศบาลต้องใช้แผนงานพัฒนาเป็นแนวทางในการบริหารกิจการของเทศบาล เพื่อสนองตอบปัญหาความต้องการของประชาชนและใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นแนวทางการบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

5) ให้ประชาชนร่วมปฏิบัติ ติดตามและประมินผล การนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติพาะกิจกรรมและโครงกาที่ต้องใช้งบประมาณจะต้องผ่านกระบวนการจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณและได้รับความเห็นชอบจากสภาเทศบาลและได้รับการอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด

สรุปได้ว่า การวางแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลศาลายาจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ร่วมคิดริเริ่ม กำหนดนโยบายความต้องการ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ผู้รับผลประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล เพื่อแก้ไขปัญหาตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องไปกับความต้องการต่อไป

2.3.7 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน

1) หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนา ชี้แจงผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ผู้บริหารทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไปและดำเนินการเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี

2) หน่วยงานที่รับผิดชอบแจ้งโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ได้แกพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาคม

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

1) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจะสรุปยุทธศาสตร์ของการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความต้องการของท้องถิ่นรวมทั้งสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

2) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและสวนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณา โดยในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีในครั้งแรก ให้เวทีการประชุมร่วมดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีเพื่อเป็นกรอบใน การพิจารณาจัดทำโครงการกิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีต่อไป แต่สำหรับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีครั้งต่อไป (เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีประชุมร่วมพิจารณาทบทวนดูว่าจากยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการกิจกรรมที่กำหนดไว้ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในปีต่อไปจะสามารถคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่จะนำมาใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้ รวมทั้งกำหนดโครงการ / กิจกรรมที่จะเพิ่มเติมหรือตัดทอนลงได้

3) เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว เวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่าจะมีโครงการ / กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทาง การพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

4) โครงการท / กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในขั้นตอนนี้จะต้องมีดำเนินการ ดังนี้

(1) พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่าง แนวทางการพัฒนา เช่น ใน "ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก" ให้กำหนด แนวทางการพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์" โดยเวทีประชุมร่วมได้กำหนด "โครงการพัฒนาด้านการตลาด" ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับ "ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว" ซึ่งได้กำหนด "แนวทางการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม" โดยได้กำหนดโครงการปรับปรุงสถานที่ประวัติศาสตร์ปราสาทเก่า" หากพิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่าโครงการทั้งสองที่มาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาคนละยุทธศาสตร์กัน แต่มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนกันไในชิงการเสริมสร้างรายได้แก่ประชาชนโดยการนำผลิตภัณฑ์มาขายให้นักท่องเที่ยว ซึ่งหากกำหนดในแผนพัฒนาสามปีแล้วจะต้องกำหนดห้วงเวลาการดำเนินงานที่สอดรับกัน

(2) ให้พิจารณานำโครงการ / กิจกรรม จากแผนชุมชนที่เกิดขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

(3) มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ / กิจกรรมเพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสม และนอกจากนั้นยังเป็นการจัดลำดับโครงการไว้เพื่อทำแผนพัฒนาสามปีในช่วงถัดไปด้วย เนื่องจากในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาอาจจะต้องใช้เวลาต่อเนื่องนานกว่า 3 ปี ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องพิจารณาแนวทางการจัดทำโครงการ / กิจกรรมที่ต่อเนื่องไปในระยะยาวด้วย ซึ่งอาจจะยังไม่สามารถระบุไว้ในช่วงสามปีของการจัดทำแผนพัฒนาได้ อาทิ โครงการจัดการขยะมูลฝอย อาจมีกิจกรรมหลากหลายที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี แนวทางการพัฒนาที่เลือก ต้องการข้อมูลประเภทใดเป็นพิเศษต้องการข้อมูลของห้วงเวลาใด และจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนา โครงการ / กิจกรรมได้อย่างถูกต้องโดยใน การเก็บรวบรวมจะต้องเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลภายนอกองค์กรเพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT (การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ได้

2) การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก คือ

(1) การประเมินผลการพัฒนาในปีที่ผ่านมา คณะกรรมการสนับสนุน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปผลการพัฒนาในปีที่ผ่านมา และนำเสนอที่ประชุมซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่นในรอบปีที่ผ่านมาโดยประเมินทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

(2) การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา หลังจากการประเมินผล การพัฒนาในรอบปีที่ผ่านมาแล้ว ให้ที่ประชุมตามข้อ 1 ร่วมกันคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาคม / ชุมชนในห้วงระยะเวลาสามปี ในกรณีที่เห็นว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาใดที่ยังมิได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนา แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องกำหนดขึ้นใหม่ ก็อาจกำหนดขึ้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงเหตุผลและวัตถุประสงค์ที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนและวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่น

(3) การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา ภายใต้ยุทธศาสตร์ จะมีแนวทางการพัฒนาหลากหลาย ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งสิ้น แต่มีความสำคัญความจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยแตกต่างกัน ที่ประชุมตามข้อ 1 จะต้องร่วมกันจัดรียงลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญดังกล่าวไม่ได้หมายความว่าแนวทางการพัฒนาที่ถูกจัดลำดับความสำคัญอยู่ในลำดับหลัง ๆ จะไม่ต้องนำมาปฏิบัติ เพราะการที่จะกำหนดแนวทำงานการพัฒนาทุกแนวทางได้รับการพิจารณาแล้วว่าต้องดำเนินการ แต่ในห้วงระยะเวลาสามปีของแผนพัฒนาสามปีนั้นอาจมีแนวทางที่จำเป็นต้องนำมาเน้นการปฏิบัติ

3) การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี หลังจากจัดลำดับแนวทางการพัฒนาแล้ว ที่ประชุมจะตัดสินใจว่าจะนำแนวทางการพัฒนาเหล่านั้นมาดำเนินการ แต่ในการตัดสินใจเลือกนั้น ควรจะได้วิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพราะในการจัดลำดับความสำคัญอาจใช้การตัดสินใจของแต่ละบุคคลเป็นหลัก ดังนั้นเพื่อทบทวนและยืนยันการจัดลำดับว่ามีความเป็นได้ในทางปฏิบัติจริงหรือไม่ จึงควรนำแนวทางการพัฒนามาทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) อีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

1) หลังจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้ว ให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนามาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทาง การพัฒนาโดย

พิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี โดยนำวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นแล้ว แต่อาจนำมาปรับให้ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงสามปี

2) ในขั้นตอนนี้ ที่ประชุมจะร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการ / กิจกรรม การพัฒนาที่จะต้องดำเนินการตามแนวทางที่คัดเลือก และโดยที่กิจกรรมที่จะดำเนินการย่อมมีความหลากหลาย ซึ่งที่ประชุมจะต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(1) พิจารณากิจกรรมที่ต้องดำเนินเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่กำหนดอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้โครงการ / กิจกรรมที่ครบถ้วน ซึ่งอาจจะมีทั้งโครงการกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง โครงการ / กิจกรรมที่ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่นหรือโครงการ / กิจกรรมที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการ

(2) พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ / กิจกรรม ควรพิจารณาทั้งภายในแนวทางเดียวกันและระหว่างแนวทางการพัฒนา

(3) พิจารณาถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมทั้งในด้านกระบวนการดำเนินงานและในด้านผลการดำเนินการ เพื่อบรรจุกิจกรรมลงในปีต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

(4) พิจารณาคัดเลือกโครงการ / กิจกรรมจากความจำเป็นเร่งด่วน ขีดความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเชื่อมโยงของกิจกรรมและระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมจะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนา 3 ปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนา 3 ปี

1) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนา 3 ปีโดยมีเค้าโครงประกอบด้วย 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 4 สรุปผลยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ส่วนที่ 5 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วง 3 ปี

ส่วนที่ 6 บัญชีโครงการ / กิจกรรม

ส่วนที่ 7 การติดตามและประเมินผลการนำแผนพัฒนา 3 ปีไปปฏิบัติ

2) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดเวทีประชาคมซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอร่างแผนพัฒนา 3 ปี และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนา 3 ปีให้สมบูรณ์

3) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำว่างแผนพัฒนา 3 ปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนา 3 ปี

1) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

2) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปีและประกาศใช้แผนพัฒนา 3 ปี

สรุปได้ว่า เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จำเป็นต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่วางไว้ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างรอบคอบเป็นขั้นตอน และมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นแผนพัฒนาที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนต่อไป

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น (local government) เป็นรูปแบบของการปกครองที่เกิดขึ้นจากระบบ การกระจายอำนาจปกครอง (decentralization) จากส่วนกลางไปยังส่วนท้องท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ ที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่น และ เพื่อสนองความต้องการและการแก้ไขปัญหาโดยประชาชนในท้องถิ่นเอง การกระจายอำนาจปกครอง ให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองดังกล่าวโดยหลักการของระบอบประชาธิปไตยแล้ว ถือว่าเป็น ผลดีแก่การปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยส่วนรวมและเป็นการให้การศึกษา

ทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนชนด้วยการปฏิบัติด้วยตนเอง ย่อมจะเป็นการให้ การศึกษาที่ได้ผลอย่างแท้จริง

2.4.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

คำว่า “การปกครองท้องถิ่น” นี้ ได้มีนักวิชาการทางการปกครองท้องถิ่นหลายท่านได้ให้คำอธิบายไว้คล้าย ๆ กันดังนี้ คือ

ประหยัด หงส์ทองคำ (2523, หน้า36-37) คำนิยามของการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการกล่าวอ้างถึงอยู่อย่างกว้างขวางก็คือ คำนิยามของศาสตราจารย์ William A. Robson ซึ่งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในกิจการปกครองท้องถิ่นเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปและดำรงตำแหน่งประธานสมาคมการปกครองท้องถิ่นนานาชาติท่านได้ให้คำนิยามคำว่า “การปกครองท้องถิ่น” ไว้ดังนี้คือ “การปกครองท้องถิ่น” หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของท้องถิ่นจะต้องไม่มากจนมีผลกระทบกระเทือนอำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์การปกครองท้องถิ่นมิใช่เป็นชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) และมีองค์การที่จำเป็น (necessary organization) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั้นเอง

ประทาน คงฤทธิศึกษาการ (2524, หน้า15) ได้ให้คำนิยามของการปกครองท้องถิ่นว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครอง ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การ ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล และก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

เดเนียล วิทท์ (Daniel Witt, 1967) (อ้างใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539) ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่ รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครอง ร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วน ในการ บริการท้องถิ่นตามหลักที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาล ท้องถิ่นก็ย่อมเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

โกวิทย์ พวงงาม (2546, หน้า28) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น (Local Government) ว่า เป็นรูปแบบพื้นฐานอย่าง หนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่มีความสำคัญต่อการฝึกหัดประชาธิปไตย โดยเฉพาะแก่ชุมชนท้องถิ่นที่จะได้มีส่วนร่วม ในการตอบสนองปัญหาความเป็นอยู่และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของตนเองได้เป็นอย่างดี เพราะ

ลำพังเพียงรัฐบาลกลางไม่อาจ ดูแลตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างตรงใจและทั่วถึงอย่างแท้จริง ดังนั้น ลักษณะของการปกครองท้องถิ่น คือ การที่องค์กรหนึ่งมีอาณาเขตของตนเอง มีจำนวนประชากรตามที่กำหนด มีอำนาจ และมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตน มีหน้าที่ให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นนที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง เช่น การมีสภาท้องถิ่น เป็นต้น

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ (2552, หน้า24) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

อำนวย สันเทพ (2556, หน้า19-20) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชน ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนิน กิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชน เลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วนทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุม ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะกลับจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครอง ท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง เป็นการปกครองส่วนหนึ่งของประเทศที่ รัฐได้มีการกระจายอำนาจ ซึ่งมีความเป็นอิสระตามสมควรในการปฏิบัติหน้าที่แต่อยู่ภายใต้อธิปไตย ของรัฐเป็นการกำกับดูแลของรัฐแบ่งแยกไม่ได้ เป็นองค์กรที่มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย เปิดโอกาส ให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการบริหารท้องถิ่นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะมีอาณาเขต ที่แน่นอน มีการบริหารการคลังของตนเอง ทั้งนี้จะต้องจัดทำบริการสาธารณะที่เป็นประโยชน์ เพื่อสนองความต้องการของประชาชนและมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอีกด้วย

2.4.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

วุฒิสาร ตันไชย (2552, หน้า8-10)

1. เป็นสถาบันสอนฝึกการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน เพราะเป็นการให้ประชาชนได้เห็น ถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างการปกครองและการบริหารท้องถิ่นอันจะทำให้เกิดความรับผิดชอบ รู้สึกรักและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยของตน

2. เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรของประชาชนโดยประชาชนได้มีโอกาสเลือกฝ่ายนิติบัญญัติ (สมาชิกสภาท้องถิ่น) และฝ่ายบริหาร ดังนั้น การเลือกตั้งจึงเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจในการเลือกผู้แทนที่เหมาะสม

นอกจากนี้ ประชาชนได้ตัดสินใจเลือกเป็นการสร้างความคุ้นเคย ในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง อันจะนำไปสู่ มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

3. เป็นการทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (self-government) เพราะ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกบนพื้นฐาน ความมีอิสระและประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง

4. เป็นการแบ่งเบาภาระของราชการส่วนกลาง โดยผ่านการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น กระจายภารกิจความรับผิดชอบในหลาย ๆ ด้านให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ งานด้านการส่งเสริมการศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม งานพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐาน งานพัฒนาคุณภาพชีวิตและงานด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี เป็นต้น

5. เป็นการทำให้ประชาชนได้รับการบริการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการ ประกอบกับ การบริการที่มีความทั่วถึง เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรของประชาชนผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ดังนั้นจึงสามารถที่จะทราบถึงข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงและเป็นประโยชน์สำหรับการบริหารงานและการพัฒนาท้องถิ่น

6. เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารประเทศในอนาคต เพราะผู้นำท้องถิ่น จะมีประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็น พื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

สรุปได้ว่า ความสำคัญในการปกครองท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจาย

อำนาจปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง รู้สึกรักและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ต่อไป

2.4.3 การปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย2550 (2552, หน้า241)

องค์กรการปกครองท้องถิ่นของไทย จะมี 2 แบบ คือ แบบทั่วไป และแบบพิเศษ

1) แบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1.สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มีสมาชิก 24 - 48 คน ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ดำรงตำแหน่ง ได้คราวละ 4 ปี ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และ 2.นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ดำรงตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี มีหน้าทีเป็นฝ่ายบริหารภายใต้การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด

(1.2) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พัฒนามาจาก สภาตำบล (พรบ. สภาตำบล พ.ศ. 2537 / 2542 และ2546) ประกอบด้วย

1.สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทำหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบ ผู้บริหาร อยู่ในอำนาจคราวละ 4 ปี

2.คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดย นายก อบต. ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทำ หน้าที่ บริหารงาน อยู่ในอำนาจคราวละ 4 ปี

2) แบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา

(2.1) กรุงเทพมหานคร (กทม) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 กับ พ.ศ. 2528 ได้ เปิดโอกาสให้ การบริหารราชการกรุงเทพมหานครเป็นอิสระจากการปกครองส่วนกลาง โดยมีองค์ประกอบ

2.1.1สภาเขต ประกอบด้วยสมาชิกสภาเขตจาก 50 เขต ใน กทม. ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน อยู่ใน ตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติเฉพาะในพื้นที่เขต

2.1.2 สำนักงานเขต ประกอบด้วยคณะเจ้าหน้าที่ที่มาจากการว่าจ้างเพื่อให้การบริการแก่ประชาชนในแต่ละเขต ภายใต้การบริหารของ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน อยู่ใน ตำแหน่งคราวละ 4 ปี

2.1.3 สภากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสมาชิกสภากทม. มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี มีหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ

(2.2) เมืองพัทยา ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมือง พัทยา พ.ศ. 2521และ ปรับปรุงใน พ.ศ. 2542 มี โครงสร้างภายในประกอบด้วย

2.2.1 สภาเมือง พัทยา ประกอบด้วยสมาชิกสภาเมืองพัทยา มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน อยู่ใน ตำแหน่งคราวละ 4 ปี มีหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ

2.2.2 นายกเมืองพัทยา มีหน้าที่ในการบริหารงานเมืองพัทยา มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และอยู่ ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

โครงสร้างของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496ได้แบ่งโครงสร้างเทศบาลออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลจะมีโครงสร้างเพิ่มอีกหนึ่ง คือ ส่วนพนักงานเทศบาล

1) สภาเทศบาล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งคอยควบคุมและตรวจสอบฝ่ายบริหารอันเป็นวิถีทางแห่งการถ่วงดุลอำนาจ กำหนดให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

1.1) สภาเทศบาลตำบล มีสมาชิกทั้งหมด 12 คน

1.2) สภาเทศบาลเมือง มีสมาชิกทั้งหมด 18 คน

1.3) สภาเทศบาลนคร มีสมาชิกทั้งหมด 24 คน

2) คณะเทศมนตรี ฝ่ายบริหารกิจการของเทศบาล ได้แก่ คณะเทศมนตรีซึ่งมีอำนาจในการบริหารงานอยู่ที่คณะเทศมนตรี ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีและเทศมนตรี 2 - 4คน ตามฐานะเทศบาล

2.1) กรณีที่เป็นเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล ให้มีเทศมนตรีได้ 2 คน ซึ่งเมื่อรวมกับนายกเทศมนตรีแล้ว มีจำนวน 3 คน สำหรับเทศบาลเมืองที่มีรายได้จากการจัดเก็บรายได้ปีละ 20 ล้านบาทขึ้นไป ให้มีเทศมนตรีเพิ่มอีก 1 คน

2.2) กรณีที่เป็นเทศบาลนครให้มีเทศมนตรีได้ 4 คน ซึ่งเมื่อรวมกับนายกเทศมนตรีเป็นคณะเทศมนตรี จำนวน 5 คน

ฝ่ายบริหารกิจการของเทศบาล นายกเทศมนตรีและคณะเทศมนตรีซึ่งมาจากการเลือกตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และตามพระราชบัญญัติเทศบาลแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12

พ.ศ.2546 ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการเทศบาลได้ตามเกณฑ์ ดังนี้ เทศบาลตำบลให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 2 คน เทศบาลเมืองให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนต์รีไม่เกิน 3 คน และเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้ไม่เกิน 4 คน

3) พนักงานเทศบาล พนักงานเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของเทศบาลที่ปฏิบัติงานอันเป็นการกิจประจำสำนักงานหรืออาจจะนอกสำนักงานก็ได้ ซึ่งมีความเกี่ยวพันกับชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างใกล้ชิด เพราะหน้าที่ของเทศบาลนั้นต้องติดต่อและให้บริการแก่ประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย ทั้งในเรื่องงานการทะเบียน การสาธารณูปโภค การศึกษา การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งนับว่าเป็นการะหน้าที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมาก ซึ่งต่างจากคณะเทศมนตรีที่ว่าคณะเทศมนตรีรับผิดชอบและภารกิจในลักษณะของการ "ทำอะไร" “ทำอย่างไร" ก็จะเป็นหน้าที่ของพนักงานเทศบาล ฝ่ายปฏิบัติงานประจำมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเป็นฝ่ายปฏิบัติ ตามนโยบายที่นายกเทศมนตรีมอบหมายงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่กำหนด

พนักงานเทศบาลจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณงานและคุณภาพของงาน พนักงานเทศบาลมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ประจำ มีการแบ่งหน่วยงานของเทศบาลออกเป็น 6 ส่วน (ระเบียบคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ว่าด้วยการกำหนดส่วนบริหารของเทศบาล การกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของพนักงานเทศบาล พ.ศ. 2519) เพื่อให้บริการประชาชนโดย กำหนดแบ่งส่วนราชการ ดังนี้

(1) สำนักปลัดเทศบาล

(2) ส่วนการคลัง

(3) ส่วนช่าง

(4) ส่วนการประปา

(5) ส่วนสาธารณสุข

(6) ส่วนการศึกษา

โดยส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจัดให้มีฐานะเป็นสำนัก กอง ฝ่าย แผนก หรืองานก็ได้โดยคำนึงถึงลักษณะงานในหน้าที่และความรับผิดชอบ ปริมาณ และคุณภาพของงาน ได้ตามความเหมาะสมของแต่ละเทศบาล ส่วนราชการบริหารงานต่างหากก็ให้รวมกิจการนั้นเข้ากับส่วนอื่น ๆ ที่มี

ลักษณะคล้ายคลึงกันได้ หรือเทศบาลใดมีงานอื่นเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ และไม่อาจรวมกับส่วนใดได้ ก็อาจจัดเป็นส่วนต่างหากได้ตามหลักเกณฑ์ข้างต้นโดยอนุโลม

สรุปได้ว่า โครงสร้างของเทศบาลที่กล่าวมานั้น ประกอบไปด้วย สภาเทศบาล คณะเทศมนตรี และพนักงานเทศบาล โดยมีนายกเทศมนตรีที่ทำหน้าที่ในการบริหาร และมีปลัดเทศบาลทำหน้าที่ในเป็นฝ่ายปกครองลังคับบัญชาพนักงานเทศบาล ซึ่งเป็นฝ่ายประจำ

2.4.4 ปัญหาและข้อจำกัดของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากการศึกษาตรวจสอบติดตามกรบริหารกิจการขององค์กรปกครองท้องถิ่นโดยเฉพาะในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา พบว่ามีปัญหาและข้อจำกัดซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารงานท้องถิ่น ดังนี้

ยุทธพงศ์ นิคม (2550, หน้า40)

1. ขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา กล่าวคือ ไม่สามารถบอกได้ว่าเป้าหมายของการพัฒนาหรือสภาพที่พึ่งปรารถนาของท้องถิ่นในอนาคตคืออะไร แต่ส่วนใหญ่ทำได้เพียงเอาโครงการมารวมกันเพื่อเป็นแนวทางในการจ่ายงบประมาณในแต่ละปี

2. บุคลากรขององค์กรปกครองท้องถิ่นยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากพนักงานท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นผู้เพิ่งผ่านการทำงานครั้งแรก

3. การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังเน้นการพัฒนาเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน ละเลยการพัฒนาด้านอื่น ๆ

4. แผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่น ยังไม่สอคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนายังเป็นการระดมความคิดเห็นกันในวงแคบเฉพาะฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา

5. การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่น ยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากระบบยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบกับประชาชนเองยังขาดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยมักคิดว่าการคิด การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางพัฒนาท้องถิ่น เป็นเรื่องของผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการส่วนท้องถิ่นมากกว่า

6. องค์กรปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่บริหารกิจการให้เป็นไปตามแผนพัฒนานอกจากจะไม่ให้ความสำคัญกับแผนแล้ว ยังถือเป็นการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรปกครองท้องถิ่นอีกด้วย

ชนิกา ฟื้นล้อม (2550, หน้า27) กล่าวถึง ปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เกิดจากสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ประชาชนยังขาดความตระหนัก ซึ่งหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจที่แท้จริงในสิทธิและบทบาทหน้าที่ของตนเอง และจิตสำนึก ขาดความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมและสิ่งแวดล้อม โดยเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล แต่ละคนอาจมองการพัฒนาท้องถิ่นในลักษณะที่ว่ามีใช่บทบาทหน้าที่ตนแต่เป็นองค์กรหรือหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการให้ประชาชนมากกว่า

2. ระบบราชการแบบเดิมไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม ดังนี้

2.1 ระบบอุปถัมภ์ เป็นอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ความเกรงใจและความยากจนที่ทำให้ชาวชนบทต้องดิ้นรนหาที่พึ่ง ความไม่มั่นใจในสถานภาพทางสังคมของตนเอง ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งต้องพึ่งพาบุคคลภายนอก ดูถูกตนเอง และพยายามเลือกผู้นำที่สามารถอุปถัมภ์ ตัวเองได้

2.2 ระบบราชการที่ยังไม่มีการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง ทำให้ประชาชนไม่ต้องการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการใด ๆ เพราะถือว่าเป็นหน้าที่รัฐ

2.3 ความคิดของเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการที่รับผิดชอบ ที่ว่าตนเองเป็นผู้มีหน้าที่แต่เพียงลำพังในการบริหารกิจการสาธารณะ ประชาชนเพียงผู้ที่คอยรับผลประโยชน์ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอาจทำให้การทำงานล่าช้า รุงรัง และไม่ทันการ

สิริพัฒน์ ลาภจิตร (2550, หน้า36) กล่าวถึง ปัญหาและข้อจำกัดที่ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร มีดังนี้

1. ทัศนะของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่น คิดว่าการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไกลตัว ไม่ตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น มองการพัฒนาท้องถิ่นเป็นเรื่องของผู้นำชุมชนไม่ใช่เรื่องของประชาชน

2. ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อท้องถิ่น กล่าวคือ คนไทยขาดความรู้สึกผูกพันกับท้องถิ่น (Civic Culture) ไม่สนใจติดตาม ตรวจสอบ กำกับ และดูแล ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการและพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวหน้า

3. วิถีชีวิตของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น คือ ขาวบ้านจะมีความประนีประนอมสูงเพราะมีความสัมพันธ์ในเครือญาติ และมีความเกรงใจ ประกอบกับชาวบ้านมีการพูดคุยกันเมื่อเกิดปัญหา

4. วัฒนธรรมการยึดตัวบุคคล เป็นผลมาจากสังคมไทยเป็นระบบอุปถัมภ์ ประชาชนขาดความรู้ที่แท้จริงทำให้ถูกชี้นำและขาดอิสระในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า จากปัญหาและข้อจำกัดของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ไม่ประสบความสำเร็จ เกิดจากการขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา รวมทั้งบุคลากรขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.5 สภาพพื้นที่ทำวิจัย

2.5.1 ประวัติความเป็นมา

ด้านการปกครอง ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่าท้องถิ่นบางส่านของตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาล เพื่อประโยชน์ในการทะนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป จึงได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2534 จัดตั้งสุขาภิบาลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกาศดังกล่าว ได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 109 ตอนที่ 52 ลงวันที่ 22 เมษายน 2535

เปลี่ยนแปลงฐานะจากสขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลศาลายา ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542 มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2542 เป็นต้นไป

เหตุผลการจัดตั้งการปกครองท้องถิ่น เป็นบริวณที่เป็นชุมชน มีราษฎรอาศัยอยู่หนาแน่นและมิแนวโน้มว่าจะพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้ามีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สามารถรองรับการขยายตัวและการให้บริการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนที่พักอาศัยและประกอบอาชีพในสุขาภิบาล

2.5.2 สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลศาลายา

ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

สำนักงานเทศบาลตำบลศาลายา อยู่เลขที่ 199 /45 ถนนศาลายา - บางภาษี หมู่ที่ 5 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม อยู่ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกของจังหวัดนครปฐม มีพื้นที่ติดกับแขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมและเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา (บางส่วน) อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปัจจุบันมีพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลศาลายา ประมาณ 13.50 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

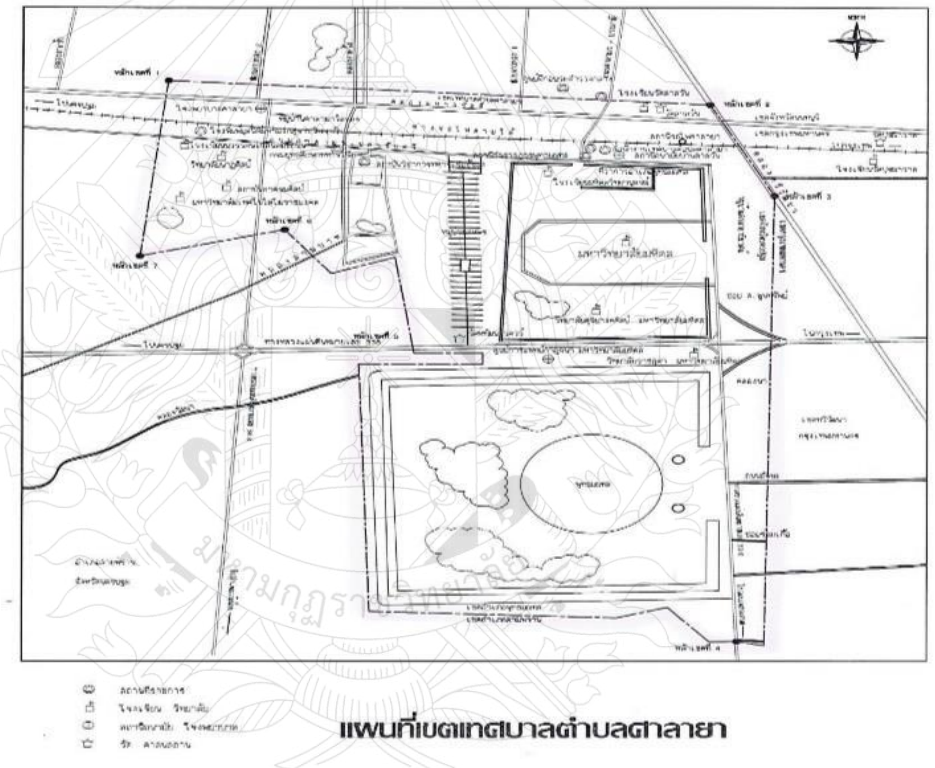
ในเขตเทศบาลตำบลศาลายา มีพื้นที่การเกษตรบางส่วนเล็กน้อย ส่วนใหญ่พื้นที่เป็นชุมชนเมือง ด้านการจราจรหนาแน่น มีคลองขุดมหาสวัสดิ์ คลองนราภิรมย์ คลองทวีวัฒนา ไหลผ่านในเขตเทศบาลตำบลศาลายา เป็นพื้นที่ราบลุ่มต่ำ พื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 5 เมตร

ทิศเหนือ อาณาเขตติดต่อ หมู่ที่ 3,4,5 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑลจังหวัดนครปฐม

ทิศใต้ อาณาเขตติดต่ออำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันออก อาณาเขตติตต่ออำเภอบางกรวย จังหวัตนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา

ทิศตะวันตก อาณาเขตติดต่ออำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และหมู่ที่ 1 กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 2.1 แผนที่เทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ประชากร

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลศาลายา ตามสถิติทะเบียนราษฎรของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม (ข้อมูล ณ วันที่ 25 มกราคม 2566) ประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลมีทั้งหมดจำนวน 11,528 คน แยกเป็นชาย 6,299 คน และเป็นหญิง 5,229 คน

คาดการณ์จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับความเจริญของพื้นที่ของเทสบาลตำบลศาลายาจำนวนประชากรดังกล่าวมานี้ เป็นประชากรที่อยู่ในทะเบียนราษฎร์ในเขตเทศบาลเท่านั้น

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของเทศบาลตำบลศาลายา ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งมาจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้มีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งทั่วไป กับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งจะพัดพามวลอากาศร้อนขึ้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้พื้นที่ในเขตจังหวัดนครปฐมมีฝนตกทั่วไป

เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา ประกอบด้วยหมู่บ้าน 5 หมู่บ้าน ซึ่งหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา หมู่ที่ 1 - 5 ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านวัดสุวรรณ
หมู่ที่ 2 บ้านคลองโยง
หมู่ที่ 3 บ้านหนองแค
หมู่ที่ 4 บ้านตาพิน
หมู่ที่ 5 บ้านสาลวัน

เทศบาลตำบลศาลายา ได้แบ่งเขตการปกครอง เป็น 2 เขตเลือกตั้ง มี 15 ชุมชน

- ชุมชนร่มไทร	หมู่ 3 ตำบลศาลายา
- ชุมชนตาพิน	หมู่ 4 ตำบลศาลายา
- ชุมชนริมคลองมหาสวัสดิ์	หมู่ 5 ตำบลศาลายา
- ชุมชนสาลวัน	หมู่ 5 ตำบลศาลายา
- ชุมชนโพธิ์ทอง	หมู่ 5 ตำบลศาลายา
- ชุมชนตำรวจกลาง	หมู่ 5 ตำบลศาลายา

- ชุมชนรวมใจริมทางรถไฟ หมู่ 5 ตำบลศาลายา
- ชุมชนตลาดเก่าศาลายา หมู่ 5 ตำบลศาลายา
- ชุมชนคุณหลวง หมู่ 5 ตำบลศาลายา
- ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ หมู่ 5 ตำบลศาลายา
- ชุมชนสหพร หมู่ 5 ตำบลศาลายา
- ชุมชนบ้านพักข้าราชการตำรวจ หมู่ 5 ตำบลศาลายา
- ชุมชนศาลายานิเวศน์ หมู่ 6 ตำบลศาลายา
- ชุมชน ซอย ส.พูนทรัพย์ หมู่ 6 ตำบลศาลายา
- ชุมชนหน้าพุทธมณฑล หมู่ 6 ตำบลศาลายา

2.5.3 ด้านเศรษฐกิจ

การเกษตรกรรม

- การเกษตรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลศาลายา โดยประมาณ 25 ไร่
- ชุมชนตาพิน นาข้าว ประมาณ 5 ไร่
- ชุมชนร่มไทร นาข้าว ประมาณ 5 ไร่ และสวนกล้วยไม้ 6 ไร่
- ชุมชนหน้าพุทธมณฑล นาข้าว ประมาณ 3 - 4 ไร่

การประมง

- การเลี้ยงปลาในกระชังในคลองมหาสวัสดิ์

การปศุสัตว์

- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (เทศบาลตำบลศาลายา)
- มีสำนักงานปศุสัตว์อำเภอพุทธมณฑล
- โรงพยาบาลรักษาสัตว์ 2 แห่ง (เอกชน)

การบริการ

- มีภัตตาคาร / อาหาร / ร้านสะดวกซื้อ
- โรงแรม ๑ แห่ง (มหาวิทยาลัยมหิดล)
- มีหอชมภาพยนตร์ไทย มีหอพัก / อพาร์เม้นท์ 200 กว่าแห่ง และสถานบันเทิงอื่น ๆ

การท่องเที่ยว

- พุทธมณฑล เป็นสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา พุทธมณฑลไม่ใช่วัด แต่เป็นพุทธอุทยานที่ไม่เพียงแต่มีความสำคัญกับชาวนครปฐมเท่านั้น แต่ยังเป็นศูนย์รวมใจถนนธรรมทุกสายมุ่งสู่พุทธมณฑลในวันธรรมสวนะ สำคัญของชาวพุทธ ซึ่งประกอบกิจพิธีทางศาสนาเป็นประจำ และยังเป็น ที่พักผ่อนหย่อนใจ

- หอภาพยนตร์แห่งชาติ มีภารกิจในการแสวงหา หรือรวบรวมและรักษาภาพยนตร์ทั้งของรัฐ และเอกชนเพื่ออนุรักษ์ไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ของชาติสำหรับบริการสาธารณชนในการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับ ภาพยนตร์

อุตสาหกรรม

- โรงงานยูนิแฟร์ ประกอบกิจการโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่งออก

การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

- ร้านอาหาร / ร้านสะดวกซื้อ
- ร้านจำหน่าย / ซ่อมรถจักรยานยนต์
- ร้านขายรถยนต์มือสอง
- ร้านขายและแลกเปลี่ยนทองคำ
- ร้านซ่อมรถยนต์
- ร้านขายอะไหล่ยนต์
- ร้านรับซื้อของเก่า
- โรงรับจำนำ
- อื่น ๆ

แรงงาน

- การเกษตร และการประมง
- การทำหัตถกรรม อุตสาหกรรม
- การก่อสร้าง
- การไฟฟ้า แก๊ส การประปา และการสาธารณูปการ
- การพาณิชย์
- การขนส่ง คลังสินค้า และการคมนาคม
- การอำนวยการบริหารต่าง ๆ

2.5.4 สภาพทางสังคม

การศึกษา

1 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม
เขต ๒ รวม 1 แห่ง

- โรงเรียนวัดสาลวัน

2 โรงเรียนมัธยมศึกษา รวม 4 แห่ง

- โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
- โรงเรียนสาธิตนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
- โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์
- วิทยาลัยนาฏศิลป ศาลายา

3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน รวม 1 แห่ง

- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพุทธมณฑล

4 ระดับอุดมศึกษา รวม 2 แห่ง

- มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

สาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสาลวัน รวม 1 แห่ง
- โรงพยาบาลศาลายา(เอกชน) รวม 1 แห่ง
- ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษกมหาวิทยาลัยมหิดล รวม 1 แห่ง

อาชญากรรม

การป้องกันอาชญากรรมเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ที่ทำการปกครองอำเภอพุทธมณฑล รวม 1 แห่ง
- มีสถานีตำรวจภูธรพุทธมณฑล รวม 1 แห่ง
- มีกล้องวงจรปิด CCTV ในเขตเทศบาลตำบลศาลายา รวม 15 ชุมชน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษา "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม" ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเชิงสำรวจหรืองานวิจัยภาคสนาม (Survay Research or Feld Research) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

วิยาณี ลำลอง (2560) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลลำพาน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลลำพาน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลำพาน จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบียงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ ได้แก่ t-test (Independent Variables) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA (F-test) พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลลำพาน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จำแนกตามเพศ และอายุพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 3) ข้อเสนอแนะจากการมีส่วนร่วมคือ เทศบาลตำบลควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามาเป็นคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ของเทศบาลตำบล และควรตรวจสอบการนำแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

จินตวีร์ เกษมศุข (2561) ศึกษาเรื่อง การใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน พบว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Approach) ถือว่าเป็นตัวอย่างแนวคิดหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้เกิดกระบวนการสื่อสารหรือการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างสมาชิกในสังคมหรือชุมชนให้เป็นไปได้โดยสะดวกขึ้ น ความเป็นชุมชนเข้มแข็ง (Strong Community) จะเกิดขึ้นได้ หากสมาชิกของชุมชนมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพราะการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนนี้ จะเป็นพลังชุมชนที่ผลักดันให้เกิดการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาของชุมชนในแต่ละขั้นตอนให้บรรลุ

เป้าหมาย ประเทศกำลังพัฒนาเช่นประเทศไทยเองนั้นยังจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสังคมหรือชุมชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน (Sustainable community development) โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ขนบทที่มีบริบทเฉพาะตน

วิมลมาศ ปฐมวณิชกุล (2561) ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น และเพื่อศึกษาสารสนเทศและ กระบวนการสำคัญต่อการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่น การวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธีการ คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ตัวแทนเยาวชนในจังหวัดมหาสารคามจากเขตอำเภอต่าง ๆ 8 อำเภอ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรมากกว่า 100,000 คนได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบรบือ อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืน อำเภอวาปีปทุมอำเภอนาดูน และอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 480 คน ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือวิจัย วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ในส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้กระบวนการจัดสัมมนาผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของของเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับป่านกลาง ในระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 และเมื่อพิจารณาเป็นประเด็นรายด้านพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับ ปานกลางทุกด้าน สารสนเทศสำคัญต่อการส่งเสริมบทบาทการมส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่น คือ 1) องค์ความรู้ซึ่งจัดเป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ องค์ความรู้ท้องถิ่นและการพัฒนาท้องถิ่นองค์ความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่พลเมือง องค์ความรู้เรื่องวิธีการและกระบวนศึกษาท้องถิ่นเชิงพห-ลักษณ์ องค์ความรู้เรื่องวิธีการและกระบวนการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 2) กระบวนการส่งเสริมบทบาทของเยาวชนในการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่นได้แก่ การจัดค่ายเยาวชน 3) รูปแบบการประเมินผลการส่งเสริมเยาวชน ได้แก่ การทะท้อนผลการสะท้อนผลด้วยพฤติกรรม

สราวุฒิ สืบเพ็ชร์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จึงหวัดชุมพร ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเกอปะทิว จังหวัดชุมพรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ งานจะมีส่วนร่วมในการ

ประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 2) ประชาชนที่มีเพศและอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มี 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ประชาชนความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเท่าที่ควร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในต้านต่าง ๆ ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการตามโครงการและในการประชาคมควรเป็นคณะกรรมการร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการเพื่อประเมินผลได้อย่างแท้จริง ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ควรให้ประชาชนร่วมเสนอปัญหาแนวทางการแก้ไขโครงการต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนระดับหมู่บ้านหรือกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้เสนอแผนงานหรือโครงการที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของกลุ่มหรือชุมชนนั้น เพื่อให้ท้องถิ่นได้พิจารณาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป็นแผนงาน / โครงการพัฒนาของท้องถิ่น อีกทั้งจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้ร่วมดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของท้องถิ่นได้เต็มความสามารถของคนในพื้นที่

ปานพิมพ์ พันธุ์เสือ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี และ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลใน จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาล จำนวน 384 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านความตระหนักในประโยชน์ ปัจจัยด้านชุมชนปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยด้านความยึดมั่น ผูกพันต่อท้องถิ่น 2) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ด้านการกาหนดกลยุทธ์ ด้านการประเมินกลยุทธ์ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และด้านการควบคุมกล

ยุทธ์ 3) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี สามารถพยากรณ์ความสำเร็จได้ ร้อยละ 75.60 4) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยด้านบุคคล ด้านชุมชน ด้านเทศบาล ด้านความตระหนักในประโยชน์ และด้านความยึดมั่น ผูกพันอิทธิพลท้องถิ่น อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผ่นยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

สัณฐาน ชยนนท์ (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่าระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ปัณณทัต บนขุนทด (2562) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลอิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 อาจกล่าวได้ว่าประชาชนที่ต่างอาชีพกัน ย่อมมีมุมมองและประสบการณ์ที่เกิดจากความเคยชินในการประกอบอาชีพของตน จึงอาจทำให้เกิดความแตกต่างเรื่องความคิดเห็นในการมีส่วนร่วม

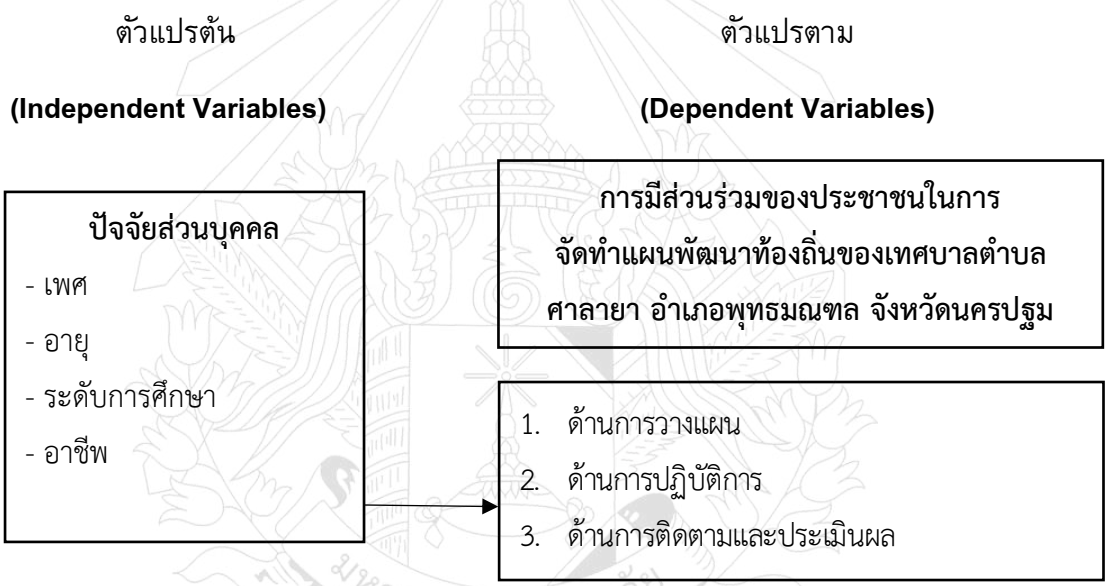
จากผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาสรุปได้ดังนี้

ผลงานการวิจัยที่ศึกษามาเป็นผลงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เพื่อสามารถแก้ไข และตอบสนองปัญหา ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า และการบริหารงานตามภารกิจต่าง ๆ ที่ทางองค์กรและภาครัฐต้องดำเนินงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีในส่วนทั้งปัจจัยส่วนส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และควบคู่กับความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และองค์กรความรู้เข้าใจในระเบียบกฎหมายต่าง ๆ

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามแนวคิดรูปแบบและขั้นตอนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ร่วมคิด 2) ร่วมวางแผน 3) ร่วมดำเนินการ 4) ร่วมติดตามประเมินผล

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเพียง 3 ด้าน เท่านั้น เนื่องจากได้นำด้านร่วมคิดมาผนวกรวมกับด้านการวางแผน และผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งประชาชนจะต้องร่วมกันวางแผนพัฒนาเทศบาล กำหนดแนวทางต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงได้เลือกนำมาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดททำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการขั้นตอนในการวิจัย

3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

3.2.1 การออกแบบการวิจัย

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.4 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

3.7 วิธีการการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.9 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 วิธีการและขั้นตอนการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และดำเนินไปตามขั้นตอนและวิธีการ และมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงร่างงานวิจัย โดยเริ่มจากวางแผนและการจัดทำเค้าโครงวิจัย ตั้งชื่อเรื่อง ประกอบด้วยการกำหนดหัวข้อศึกษาที่มา และความสำคัญของปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ กรอบแนวคิดของการวิจัย ตัวแปรการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย

แผนการเก็บรวบรวมข้อมูล แผนการประมวลผลข้อมูล และแผนการนำเสนอผลการศึกษาเพื่อจัดทำโครงร่างการวิจัย พร้อมรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับแก้ให้สมบูรณ์ที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้การวิจัยโดยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาคำ IOC เมื่อทำการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว ได้นำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น แล้วนำเครื่องมือที่สร้างไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล รวมทั้งการรวบรวมข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด และจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา จัดทำร่างรายงานการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง แก้ไขขอบกพร่องตามที่ได้รับการเสนอแนะต่อไป

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

3.2.1 การออกแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม”เป็นออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ศึกษาการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการปฏิบัติการ
3. ด้านการติดตามและประเมินผล

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 ประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 16 ชุมชน จำนวน 11,528 คน (จากสถิติ ทะเบียนราษฎรของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม , 2566)

3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรคำนวณของ"ทาโร ยามาเน่" (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นอย่างน้อย 95% และให้ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 0.05 การคำนวณหาขนาดตัวอย่าง ซึ่งมีสูตรดังนี้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์ , 2544)

สูตร $n = \frac{N}{1 + Ne^2}$

เมื่อ n = จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (กำหนดมีค่าเท่ากับ0.05)

แทนค่า $n = \frac{11,528}{1 + 11,528x (0.05)^2}$

$n = \frac{11,528}{1 + 11,528x (0.0025)}$

$n = 386.59$

ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง 387 คน

3.4 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ในการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม” ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยให้ทุกหมู่บ้าน ได้แก่หมู่ที่ 1 บ้านวัดสุวรรณ , หมู่ที่ 2 บ้านคลองโยง , หมู่ที่ 3 บ้านหนองแค , หมู่ที่ 4

บ้านตาพิน , หมู่ที่ 5 บ้านสาลวัน เป็นหน่วยการวิจัย โดยนำหน่วยทุกหน่วยของประชากรมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นได้ใช้วิธีกำหนดสัดส่วน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
		ชาย	หญิง	รวม	
1	บ้านวัดสุวรรณ	1,407	1,732	3,139	105
2	บ้านคลองโยง	1,453	1,640	3,093	104
3	บ้านหนองแค	326	359	685	23
4	บ้านตาพิน	273	270	542	19
5	บ้านสาลวัน	1,834	2,236	4,070	136
รวม		5,292	6,236	11,528	387

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสร้างขึ้นการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดและกำหนดเนื้อหาของแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัย ครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามในลักษณะแบบปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับ “การมีส่วนของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม “มีจำนวน 21 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการปฏิบัติ 3) ด้านการติดตามและประเมินผล

แบบสอบถามในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักตามหลักของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) ใช้การวัดแบบสอบถาม

ตามมาตราส่วนประเมินค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยหลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นเลข และความหมาย คือ โดยกำหนดค่า ดังนี้

5 หมายถึง หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง หมายถึง มาก

3 หมายถึง หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง หมายถึง น้อย

1 หมายถึง หมายถึง น้อยที่สุด

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21 – 5.00	การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	การมีส่วนร่วมในระดับมาก
2.61 – 3.40	การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
1.00 – 1.80	การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะปลายเปิด (Open-Ended) ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบเชิงปริมาณเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอน มีดังนี้

3.6.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร บทความ ตำราแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

3.6.2 รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแล้วสรุปผลกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของคำถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภทคือ แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบข้อเท็จจริงได้

3.6.3 สร้างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความครอบคลุมด้านเนื้อหาความสมบูรณ์ของภาษา ความเที่ยงตรงของข้อความและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.6.4 นำแบบสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจทานและแก้ไขแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.6.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ

รูปที่ 1 พระมหาอรุณ ปญฺญารุโณ, ดร.อาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คนที่ 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คนที่ 3 รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความถูกต้องของภาษาแล้วนำไปแก้ไขการหาคุณภาพเครื่องมือที่จัดทำขึ้นนี้ ประกอบด้วยการหาความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อถือได้(Reliability) โดยวิธีการดังนี้

(1) โดยให้ตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของคำถาม

นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC) ตามสูตรดังนี้ (สรชัย พิศาลบุตร, 2549)

สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ IOC = แทนดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N = แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ +1 = แน่ใจว่าสอดคล้อง

0 = ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

-1 = แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

	N	แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ
ให้คะแนน	+1	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	0	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	-1	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 21 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC เท่ากับ 0.66 – 1.00

3.6.6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของเมื่อผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.6.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น

3.6.8 นำข้อมูลที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.7 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.7.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ฉบับ

2) ผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 387 ชุด ให้กับกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาได้อธิบายเหตุผลการทำวิจัยและวิธีการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนมา

4) ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนมจำนวน 387 คน แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับคิดเป็นร้อยเปอร์เซ็นต์และจัดลำดับข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และประมวลต่อไป

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าสถิติพื้นฐานคือค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) ศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3) ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้าน เพศ โดยใช้การทดสอบค่าที-เทสท์ (t-test) ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One–Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe)

4) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.9 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่

3.9.1 สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics)ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 148)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 148)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\overline{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 148)

$$S.D. = \sqrt{\sum_{i=1}^{n} \frac{(X_i - \overline{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X_i = จำนวนคะแนน

$\overline{X}$ = ค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต

n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3.9.2 สถิติเชิงอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe)

1. การทดสอบสมมติฐาน (t-test) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 180)

สูตร

$$t = \frac{\overline{X_1} - \overline{X_2}}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution

$\overline{x_1}$, $\overline{x_2}$ = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2 , S_2^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n1 , n1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 180)

สูตร $F = \frac{MS_b}{MS_w}$

เมื่อ F = ค่าการแจกแจงของ F

MS_b = ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w = ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 11,528 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 387 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง และนำผลการตอบแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยให้ครบถ้วน ตามลำดับขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)

df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางพร้อมประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยใช้การทดสอบค่าt (t-test) การวิเคราะห์หาความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ในการวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้ ดังปรากฏในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	207	53.5
หญิง	180	46.5
รวม	**387**	**100.0**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 และเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 - 27 ปี	50	12.9
28 - 37 ปี	53	13.7
38 - 47 ปี	40	10.3
48 - 57 ปี	225	58.1
58 ปี ขึ้นไป	19	4.9
รวม	**387**	**100.0**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุ 48 - 57 ปี จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมามีอายุ 28 - 37 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 มีอายุ 18 – 27 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 มีอายุ 38 – 47 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 และน้อยที่สุดมีอายุ 58 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป.6	11	2.8
ปวช/ปวส	12	3.1
ต่ำกว่าปริญญาตรี	310	80.1
ปริญญาตรี	49	12.7
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.3
รวม	**387**	**100.0**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 80.1 รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 มีการศึกษาระดับ ปวช/ปวส จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 มีการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.6 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และน้อยที่สุดมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	26	6.7
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	263	68
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	96	24.8
เกษตรกร	2	.5
รวม	**387**	**100.0**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย

จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 และน้อยที่สุดอาชีพเกษตรกร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ .5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

การศึกษาวิเคราะห์ ใช้การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการวางแผน	4.39	0.45	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติการ	3.81	0.59	มาก
ด้านการติดตามและประเมินผล	4.48	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	**4.22**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.22, S.D.=0.07) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการติดตามและประเมินผล ($\overline{X}$ =4.48, S.D.=0.53) รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ($\overline{X}$ =4.39, S.D.=0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติการ ($\overline{X}$ =3.81, S.D.=0.59) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์การวางแผนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล	4.13	0.84	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางเลือกเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา	4.29	0.69	มากที่สุด
3. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชุม จัดเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในที่เขตเทศบาลตำบลศาลายา	4.54	0.50	มากที่สุด
4. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.43	0.49	มากที่สุด
5. ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้	4.53	0.50	มากที่สุด
6. ท่านมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปใช้ในการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.41	0.50	มากที่สุด
7. ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายให้เหตุผลในการวางแผนและปฏิเสธในสิ่งที่ไม่เหมาะสม	4.42	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	**4.39**	**0.45**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.39, S.D.=0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชุม จัดเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในที่เขตเทศบาลตำบลศาลายา ($\overline{X}$ =4.54, S.D.=0.50) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ ($\overline{X}$ =4.53, S.D.=0.50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ

ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์การวางแผนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ($\overline{X}$ =4.13, S.D.=0.84) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ

ด้านการปฏิบัติการ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนได้ในด้านการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ	4.01	0.97	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการสนับสนุนงบประมาณวัสดุหรือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.77	1.12	มาก
3. ท่านคิดว่าการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญ	3.99	0.91	มาก
4. ท่านมีส่วนในการปฏิบัติตามการขอความร่วมมือกับทางเทศบาลตำบลศาลายา ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.98	1.15	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อนบ้านเกี่ยวกับพัฒนาท้องถิ่น	3.98	1.03	มาก
6. ท่านมีส่วนรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา	3.85	0.90	มาก
7. ท่านมีส่วนประชุมและวางแผนกิจกรรม/ในการดำเนินแผนการพัฒนาท้องถิ่น	3.85	0.95	มาก
โดยรวม	**3.81**	**0.59**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.81, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ท่านมีส่วนร่วมใน

การปฏิบัติตามแผนได้ในด้านการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ($\overline{X}$ =4.01, S.D.=0.97) รองลงมา คือ ท่านคิดว่าการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญ ($\overline{X}$ =3.99, S.D.=0.91) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการสนับสนุนงบประมาณวัสดุหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\overline{X}$ =3.77, S.D.=1.12) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล

ด้านการติดตามและประเมินผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านการควบคุมดูแลของเทศบาล	4.49	0.82	มากที่สุด
2. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ ของแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาล	4.51	0.67	มากที่สุด
3. ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความ คิดเห็นกับเจ้าเทศบาลตำบลศาลายา ในงานด้านการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.59	0.57	มากที่สุด
4. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลอนุรักษ์ท้องถิ่นตำบลศาลายาและสิ่งแวดล้อมตามแผนการจัดทำพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ในชุมชน	4.52	0.60	มากที่สุด
5. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนาและแสดง ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูล ในการประเมินผล	4.42	0.76	มากที่สุด
6. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านข้อมูลสถิติต่าง ๆ ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.45	0.76	มากที่สุด
7. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเข้าไปสังเกตการณ์ การทำงานของเทศบาล	4.48	0.76	มากที่สุด
โดยรวม	**4.48**	**0.53**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.51, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความ คิดเห็นกับเจ้าเทศบาลตำบลศาลายา ในงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\overline{X}$ =4.59, S.D.=0.57) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลอนุรักษ์ท้องถิ่นตำบลศาลายาและสิ่งแวดล้อมตามแผนการจัดทำพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ในชุมชน ($\overline{X}$ =4.52, S.D.=0.60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนาและแสดง ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูล ในการประเมินผล ($\overline{X}$ =4.42, S.D.=0.76) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ในเรื่อง เพศ และ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในเรื่อง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะเปรียบเทียบโดยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 ใช้สถิติ t-test คือ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม มีความเป็นอิสระต่อกัน ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จะเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	207	4.23	0.33	มากที่สุด
หญิง	180	4.24	0.32	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.23**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพศหญิง

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	207	4.23	0.33	0.032	0.858
หญิง	180	4.24	0.32		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน **จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย**

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	207	4.40	0.46	มากที่สุด
หญิง	180	4.39	0.45	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.39**	**0.45**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	207	4.40	0.46	0.081	0.877
หญิง	180	4.39	0.45		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านวางแผน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	207	4.40	0.03	มากที่สุด
หญิง	180	4.39	0.03	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.40**	**0.01**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	207	3.81	0.60	0.038	0.795
หญิง	180	3.82	0.59		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	207	4.48	0.53	มากที่สุด
หญิง	180	4.50	0.52	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.49**	**0.01**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพศหญิง

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	207	4.48	0.53	0.357	0.765
หญิง	180	4.50	0.52		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้การทดสอบค่า t (t-test) การวิเคราะห์หาความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 27 ปี	50	4.23	0.30	มากที่สุด
28 - 37 ปี	53	4.23	0.36	มากที่สุด
38 - 47 ปี	40	4.30	0.30	มากที่สุด
48 - 57 ปี	225	4.21	0.32	มากที่สุด
58 ปี ขึ้นไป	19	4.28	0.29	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.23**	**1.66**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามอายุโดยเรียงตามค่าเฉลี่ย พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชที่มีอายุ 38 - 47 ปี รองลงมาได้แก่ อายุ 58 ปีขึ้นไป และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 48 - 57 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.351	4	0.088	0.820	0.513
ภายในกลุ่ม	40.903	382	0.107		
รวม	**41.254**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 27 ปี	50	4.30	0.34	มากที่สุด
28 - 37 ปี	53	4.40	0.47	มากที่สุด
38 - 47 ปี	40	4.38	0.48	มากที่สุด
48 - 57 ปี	225	4.41	0.46	มากที่สุด
58 ปี ขึ้นไป	19	4.42	0.50	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.39**	**0.45**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามอายุโดยเรียงตามค่าเฉลี่ย พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชน

ที่มีอายุ 58 ปี ขึ้นไป รองลงมาได้แก่อายุ 48 - 57 ปี, ประชาชนที่มีอายุ 28 - 37 ปี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 - 27 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.465	4	0.116	0.552	0.698
ภายในกลุ่ม	80.462	382	0.211		
รวม	**80.927**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 27 ปี	50	3.80	0.47	มาก
28 - 37 ปี	53	3.83	0.61	มาก
38 - 47 ปี	40	3.91	0.64	มาก
48 - 57 ปี	225	3.77	0.60	มาก
58 ปี ขึ้นไป	19	4.02	0.65	มาก
รวม	**387**	**3.81**	**0.59**	**มาก**

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามอายุโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 58 ปีขึ้นไป รองลงมาได้แก่อายุ 38-47 ปี, ประชาชนที่มีอายุ 28-37 ปี, ประชาชนที่มีอายุ 18-27 ปี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 48 - 57 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.661	4	0.415	1.175	0.321
ภายในกลุ่ม	135.007	382	0.353		
รวม	**136.668**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 27 ปี	50	4.59	0.40	มากที่สุด
28 - 37 ปี	53	4.47	0.44	มากที่สุด
38 - 47 ปี	40	4.61	0.48	มากที่สุด
48 - 57 ปี	225	4.45	0.60	มากที่สุด
58 ปี ขึ้นไป	19	4.42	0.57	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.48**	**0.53**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามอายุโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 38 - 47 ปี รองลงมาได้แก่อายุ 18 - 27 ปี, ประชาชนที่มีอายุ 28-37 ปี, ประชาชนที่มีอายุ 48-57 ปี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ อายุ 58 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.475	4	0.369	1.317	0.263
ภายในกลุ่ม	106.983	382	0.280		
รวม	**108.459**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 3 ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ป.6	11	4.23	0.20	มากที่สุด
ปวช/ปวส	12	4.19	0.25	มาก
ต่ำกว่าปริญญาตรี	310	4.24	0.32	มากที่สุด
ปริญญาตรี	49	4.18	0.36	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.64	0.27	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.23**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่า ป.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.638	4	0.160	1.501	0.001*
ภายในกลุ่ม	40.616	382	0.106		
รวม	**41.256**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.27 แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé

อายุ		ต่ำกว่าป.6	ปวช/ปวส	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	($\overline{X}$)	4.23	4.19	4.24	4.18	4.64
ต่ำกว่า ป.6	4.23	-	0.04	-0.00	0.04	-0.40
ปวช/ปวส	4.19		-	-0.05	0.00	-0.45 (0.04*)
ต่ำกว่าปริญญาตารี	4.24			-	0.05	-0.40
ปริญญาตรี	4.18				-	-0.46
สูงกว่าปริญญาตรี	4.64					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับ ปวช/ปวส แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับระดับสูงกว่าปริญญาตรี นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ป.6	11	4.23	0.40	มากที่สุด
ปวช/ปวส	12	4.28	0.50	มากที่สุด
ต่ำกว่าปริญญาตรี	310	4.27	0.51	มากที่สุด
ปริญญาตรี	49	4.28	0.48	มากที่สุด
สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.50	0.30	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.28**	**0.50**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่การศึกษา ปวช/ปวส, ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี, ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่า ป.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.199	4	0.052	0.235	0.235
ภายในกลุ่ม	80.729	382	0.211		
รวม	**80.927**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชน ที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านวางแผน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ป.6	11	3.54	0.12	มาก
ปวช/ปวส	12	3.71	0.11	มาก
ต่ำกว่าปริญญาตรี	310	3.82	0.03	มาก
ปริญญาตรี	49	3.77	0.08	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.65	0.30	มาก
รวม	**387**	**3.81**	**0.59**	**มาก**

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่า ป.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.218	4	0.804	2.303	0.048*
ภายในกลุ่ม	133.450	382	0.349		
รวม	**136.668**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติบัติการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.32 แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé

อายุ		ต่ำกว่าป.6	ปวช/ปวส	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	($\bar{X}$)	3.54	3.71	3.82	3.77	4.65
ต่ำกว่า ป.6	3.54	-	-1.68	-2.78	-0.23	-1.12 (0.04*)
ปวช/ปวส	3.71		-	-1.09	-0.06	-0.95
ต่ำกว่าปริญญาตารี	3.82			-	0.04 (0.02*)	-0.84
ปริญญาตรี	3.77				-	-0.89
สูงกว่าปริญญาตรี	4.65					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าป.6 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกับประชาชนที่การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ป.6	11	4.86	0.23	มากที่สุด
ปวช/ปวส	12	4.52	0.45	มากที่สุด
ต่ำกว่าปริญญาตรี	310	4.48	0.53	มากที่สุด
ปริญญาตรี	49	4.39	0.54	มากที่สุด
สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.83	0.30	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.48**	**0.53**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับต่ำกว่า ป.6 รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่การศึกษาระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.340	4	0.585	2.106	0.079
ภายในกลุ่ม	106.119	365	0.278		
รวม	**108.459**	**387**			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 4 ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	26	4.30	0.35	มากที่สุด
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	263	4.21	0.31	มากที่สุด
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	96	4.25	0.34	มากที่สุด
เกษตรกร	2	4.09	0.00	มาก
รวม	**387**	**4.23**	**0.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมา ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย, อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.36 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.251	3	0.084	0.781	0.505
ภายในกลุ่ม	41.003	383	0.107		
รวม	**41.254**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	26	4.34	0.06	มากที่สุด
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	263	4.40	0.03	มากที่สุด
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	96	4.39	0.05	มากที่สุด
เกษตรกร	2	4.28	0.00	มากที่สุด
รวม	**387**	**4.39**	**0.45**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง รองลงมา ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.38 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.105	3	0.035	0.166	0.910
ภายในกลุ่ม	80.822	383	0.211		
รวม	**80.927**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	26	3.92	0.52	มาก
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	263	3.78	0.58	มาก
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	96	3.85	0.63	มาก
เกษตรกร	2	3.25	0.35	มาก
รวม	**387**	**3.81**	**0.59**	**มาก**

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมา ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.40 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.307	3	0.436	1.233	0.297
ภายในกลุ่ม	135.361	383	0.353		
รวม	**136.668**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	26	4.63	0.53	มากที่สุด
พนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง	263	4.46	0.50	มากที่สุด
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	96	4.51	0.52	มากที่สุด
เกษตรกร	2	4.47	0.35	มากที่สุด
รวม	**368**	**4.48**	**0.53**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านติดตามและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมา ได้แก่ ประชาชนที่อาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนที่อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.873	3	0.291	1.036	0.376
ภายในกลุ่ม	107.585	383	0.281		
รวม	**108.459**	**386**			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.43 สรุปผลการทดสอบสมมุติฐาน

สมมติฐาน	สถิติทดสอบ	โดยรวม	ด้านการวางแผน	ด้านการปฏิบัติการ	ด้านการติมตามและประเมินผล
1. เพศ	t-test	0.858	0.877	0.795	0.765
2. อายุ	F-test	0.513	0.698	0.321	0.263
3. ระดับการศึกษา	F-test	0.001*	0.235	0.048*	0.079
4. อาชีพ	F-test	0.505	0.910	0.297	0.376

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.43 สรุปได้ว่า ประชาชนที่มีการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอายุ อาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายาไม่แตกต่างกัน

4.3 ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้นำเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.44 แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ	ความถี่
1. ควรมีประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารของทางราชการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	10
2. ควรให้ประชานมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนเอง	6
รวม	16

จากตารางที่ 4.44 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน คือ 1) ควรมีประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารของทางราชการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 10 คน 2) ควรให้ประชานมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนเอง จำนวน 6 คน

ตารางที่ 4.45 แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ	ความถี่
1. ควรจัดทำคู่มือหรือเอกสารที่เกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ข้อมูล	6
2. ควรเพิ่มบุคลากรในการออกพบปะประชาชน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินการ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว	4
รวม	**10**

จากตารางที่ 4.45 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ คือ 1) ควรจัดทำคู่มือหรือเอกสารที่เกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ข้อมูล จำนวน 6 คน 2) ควรเพิ่มบุคลากรในการออกพบปะประชาชน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินการ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็วจำนวน 4 คน

ตารางที่ 4.46 แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ	ความถี่
1. ควรมีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนเพื่อสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	15
2. ควรมีการจัดทำการรายงานผลของการดำเนินงานของเทศบาลและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเป็นรายไตรมาส	4
รวม	**19**

จากตารางที่ 4.56 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล คือ 1) ควรมีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนเพื่อสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำนวน 15 คน 2) ควรมีการจัดทำการรายงานผลของการดำเนินงานของเทศบาลและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเป็นรายไตรมาส จำนวน 4 คน

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม” ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด ในการศึกษาขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย รวมถึงการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และ 3. เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 11,528 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 387 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการปฏิบัติการ 3) ด้านการติดตามและประเมินผล ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที และสถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 มีอายุ 48 - 57 ปี จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 80.1 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน / รับจ้าง จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 68 ตามลำดับ

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวม และจำแนกในแต่ละด้าน ดังนี้

พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.22, S.D.=0.32) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการติดตามและประเมินผล ($\overline{X}$ =4.48, S.D.=0.53) รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ($\overline{X}$ =4.39, S.D.=0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติการ ($\overline{X}$ =3.81, S.D.=0.59) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ พบว่า

1) ด้านการวางแผน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.39, S.D.=0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนประชุม จัดเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในที่เขตเทศบาลตำบลศาลายา ($\overline{X}$ =4.54, S.D.=0.50) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ ($\overline{X}$ =4.53, S.D.=0.50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์การวางแผนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ($\overline{X}$ =4.13, S.D.=0.84) ตามลำดับ

2) ด้านการปฏิบัติการ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.81, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนได้ในด้านการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ($\overline{X}$ =4.01, S.D.=0.97) รองลงมา คือ ท่านคิดว่าการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญ ($\overline{X}$ =3.99,

S.D.=0.91) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการสนับสนุนงบประมาณวัสดุหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\overline{X}$ =3.77, S.D.=1.12) ตามลำดับ

3) ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.48, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความ คิดเห็นกับเจ้าเทศบาลตำบลศาลายา ในงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\overline{X}$ =4.59, S.D.=0.57) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลอนุรักษ์ท้องถิ่นตำบลศาลายาและสิ่งแวดล้อมตามแผนการจัดทำพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ในชุมชน ($\overline{X}$ =4.52, S.D.=0.60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนาและแสดง ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูล ในการประเมินผล ($\overline{X}$ =4.42, S.D.=0.76) ตามลำดับ

5.1.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า ประชาชนที่การศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มี เพศ และอายุ อาชีพ ต่างกัน มีความส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายาไม่แตกต่างกัน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติการ และด้านติดตามและประเมินผล จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติการ และด้านติดตามและประเมินผล จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่การศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติการ และด้านติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติการ และด้านติดตามและประเมินผล จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

1. ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ คือ

1) ด้านการวางแผน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผน คือ 1) ควรมีประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารของทางราชการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 10 คน 2) ควรให้ประชานมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนเอง จำนวน 6 คน

2) ด้านการปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติการ คือ 1) ควรจัดทำคู่มือหรือเอกสารที่เกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ข้อมูล จำนวน 6 คน 2) ควรเพิ่มบุคลากรในการออกพบปะประชาชน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินการ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็วจำนวน 4 คน

3) ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล คือ 1) ควรมีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนเพื่อสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำนวน 15 คน 2) ควรมีการจัดทำการรายงานผลของการดำเนินงานของเทศบาลและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเป็นรายไตรมาส จำนวน 4 คน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยขอนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

5.2.1 จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา มีความพึงพอใจ โดยมีการช่วยเหลือส่งเสริมกิจธุระของเทศบาลตำบลศาลายา ด้วยความเต็มใจและมีความกระตือรือร้น ในการอำนวยความสะดวกในด้านพื้นที่ให้เทศบาลเข้าดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ทำให้ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา อยู่ใน ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิพัทธ์ ครุฑชา (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม”ผลการศึกษาพบว่า ประชาคมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านการวางแผน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อภิปรายได้ว่า เนื่องจากประชาชนและเทศบาลให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลศาลายาร่วมเสนอปัญหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่นและมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครวินท์ ศาสนพิทักษ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น:กรณีศึกษาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) ด้านการปฏิบัติการ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า อาจเป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลศาลายา เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประสานงาน เสนอแนะความคิดเห็นและปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนทำให้เกิดการจัดลำดับความสำคัญ

ของปัญหาและแก้ไขปัญหานั้นตามความต้องการของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องพรรณ เทียมเกาะ(2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของปนระชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก”

3) ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อภิปรายได้ว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีโอกาสได้เข้าร่วมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย สุขตาม (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอายุ อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า ในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผน ควรมีควรมีประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารของทางราชการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในการวางแผนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนเอง ด้านการปฏิบัติการ ควรจัดทำคู่มือหรือเอกสารที่เกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ข้อมูล ด้านการติดตามและประเมินผล ควรมีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ ในการให้บริการประชาชนเพื่อสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรมีการจัดทำการรายงานผลของการดำเนินงานของเทศบาลและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเป็นรายไตรมาส

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม สามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านการวางแผน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น เทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ควรรักษามาตรฐานข้อนี้ไว้และยกระดับการมีส่วนร่วมในข้อที่ยังบกพร่องให้อยู่ในระดับมากและมากที่สุดต่อไป

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านการปฏิบัติการ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ควรปรับปรุงแก้ไขในด้านการปฏิบัติงานโดยการพัฒนาเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านนี้ให้มากขึ้นกว่าเดิม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และพัฒนาให้อยู่ระดับมากถึงระดับมาที่สุดต่อไป

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านการติดตามและประเมินผล ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น เทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ควรรักษามาตรฐานข้อนี้ไว้และยกระดับการมีส่วนร่วมให้อยู่ในระดับมากและมากที่สุดต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ควรศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม”

2. ควรศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดประชุมในตำบล ของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม”

3. ควรศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม”

บรรณานุกรม

1) หนังสือ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). *คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์.

กัลยา วานิชบัญชา. (2548). *สถิติสำหรับการวิจัย* : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาตร์และบัญชี กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โกวิทย์ พวงงาม. (2559). *การปกครองท้องถิ่นไทย.* กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

เจริญศักดิ์ ปิ่นทอง. (2527). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา.* กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

ชูวงค์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย.* กรุงเทพฯ: สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชูศักดิ์ เที่ยงตรง. (2537). *การบริหารการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. (2549). *เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา.* นครปฐม: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษาคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปกร.

ธงชัย สันติวงษ์. (2535). *การวางแผน.* กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาพานิช.

ถวิล ธาราโภชน์. (2543). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน.* กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2537). *กลวิธีแนวทางวิธีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

นุชา สระสม. (2560). *การมีส่วนร่วมในการบริหาร.* กรุงเทพฯ: วิทยาลัยศิลปากร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประชุม รอดประเสริฐ. (2538). *นโยบายและการวางแผน* : หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เนติการพิมพ์.

ปรัชญา เวสรัชช์. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

พิเชษฐ์ วงศ์เกียร์ขจร. (2552). *แนวคิดยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในโลกภิวัฒน์.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2537). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน.* กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช2550. (2552). พิมพ์ครั้ง2. กรุงเทพฯ: บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์จำกัด.

ล้วน สายยศ และอังคนา สายยศ. (2540). *เทคนิควิจัยทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). *องค์การและการจัดการ.* กรุงเทพฯ: ธีรฟิล์มและไซเท็กซ์.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์. (2544). *ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

อนันต์ เกตุวงค์. (2539). *หลักเทคนิคการวางแผน.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

2) บทความ / วารสาร

เจริญ ภัสระ. (2540). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของรัฐ.* วารสารสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย, ปีที่ 1.

ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์. (2526). *การพัฒนาชุมชนและวิธีการระดมการมีส่วนร่วมของชุมชน.* วารสารการประชาสงเคราะห์, ปีที่ 15.

ภัทรวรรธน์ และคณะ. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.* วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, ปีที่ 22 (1).

ปัณณทัต บนขุนทด. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลอิสาณ จังหวัดบุรีรัมย์.* วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาขอนแก่น, ปีที่ 6 (1)

3) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย

จินตวีร์ เกษมศุข (2561). *การใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน.* รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและพัฒนานวัตกรรม.

ปานพิมพ์ พันธุ์เสือ. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

ผ่องพรรณ เทียมเกาะ. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

วิยาณี ลำลอง. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชนชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสามปีของเทศบาลตำบลลำพาน: กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วันชัย สุขตาม (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

อัครวินท์ ศาสนพิทักษ์. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาการ.* วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

5) เว็บไซต์

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). *“คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น”*, เข้าถึงได้จาก https://www.dla.go.th/work/planlocal. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2566

สำนักงานเทศบาลตำบลศาลายา. (2556). *แผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลศาลายา,* เข้าถึงได้จาก http://www.salaya.go.th. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2566.

สำนักงานเทศบาลตำบลศาลายา. (2556). *รายงานผลติดตามและประเมินผล ประจำปี งบประมาณ,* เข้าถึงได้จาก http://www.salaya.go.th. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2566.

องค์การบริหารส่วนตำบลทวีวัฒนา. (2566). *แผนพัฒนาท้องถิ่น 2566-2570.* เข้าถึงได้จาก http://www.ro1.ldd.go.th. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2566.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. พระมหาอรุณ ปัญญารุโณ, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชราลักษณ์	อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3. รศ.ดร. สัญญา เคณาภูมิ	อาจารย์ประจำหลักสูตรคณะรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตารางการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล
ศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ข้อที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม $\sum R$	IOC	ประเมินผล
	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม	1	2	3			
	1 ด้านการวางแผน						
1	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์การวางแผนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา	1	1	1	3	1.0	**นำไปใช้ได้**
2	ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางเลือกเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา	1	1	1	3	1.0	**นำไปใช้ได้**
3	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชุมจัดเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในที่เขตเทศบาลตำบลศาลายา	1	1	1	3	1.0	**นำไปใช้ได้**
4	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	1	1	1	3	1.0	**นำไปใช้ได้**
5	ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้	1	1	1	3	1.0	**นำไปใช้ได้**
6	ท่านมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปใช้ในการแผนการพัฒนาท้องถิ่นของแผนพัฒนาท้องถิ่น	1	1	1	3	1.0	**นำไปใช้ได้**

ตารางการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

ข้อที่	กระทงคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม $\sum R$	IOC	ประเมินผล
	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม	1	2	3			
7	ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายให้เหตุผลในการวางแผน และ ปฏิเสธในสิ่งที่ไม่เหมาะสม	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
	2 ด้านการปฏิบัติการ						
8.	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนได้ในด้านการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
9.	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการสนับสนุนงบประมาณวัสดุหรือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
10.	ท่านคิดว่าการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญ	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
11.	ท่านมีส่วนในการปฏิบัติตามการขอความร่วมมือกับทางเทศบาลตำบลศาลายา ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
12.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อนบ้านเกี่ยวกับพัฒนาท้องถิ่น	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
13.	ท่านมีส่วนรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
14.	ท่านมีส่วนประชุมและวางแผนกิจกรรม/ในการดำเนินแผนการพัฒนา	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้

ตารางการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

ข้อที่	กระทงคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม $\sum R$	IOC	ประเมินผล
	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม	1	2	3			
	3. ด้านการติดตามและประเมินผล						
15.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านการควบคุมดูแลของเทศบาล	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
16.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ ของแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลศาลายา	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
17.	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความ คิดเห็นกับเจ้าเทศบาลตำบลศาลายา ในงานด้านการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
18.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลอนุรักษ์ท้องถิ่นตำบลศาลายาและสิ่งแวดล้อมตามแผนการจัดทำพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ในชุมชน	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้
19.	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนาและแสดง ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูล ในการประเมินผล	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้

ตารางการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

ข้อที่	กระทงคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม $\sum R$	IOC	ประเมินผล
	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม	1	2	3			
20	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านข้อมูลสถิติต่าง ๆ ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	0	1	1	3	0.67	นำไปใช้ได้
21.	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเข้าไปสังเกตการณ์ การทำงานของเทศบาล	1	1	1	3	1.0	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ

กองการศึกษา
เลขที่ 185/67
รับที่ 24-04-67
15:54

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๘๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๙-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๘๙-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

สำนักงานเทศบาลตำบลศาลายา
เลขที่ 1051
รับที่ 24/เม.ย./2567

ที่ อว ๗๙๐๘/๐๖๔๔

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตลงพื้นที่แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล

เจริญพร นายณัฐวัฒน์ ปริยพาณิชย์ นายกเทศมนตรีตำบลศาลายา

ด้วย นายณัฐพงศ์ บุญพามา เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๓๓๐๓๒๐๒๐ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม (People's participation in making plans for local development of Salaya municipality, Phutthamonton District Nakhon Pathom Province)" มีความประสงค์เข้าพื้นที่แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในงานเขียนสารนิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของนักศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่านเพื่อขออนุญาตเข้าพื้นที่แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล สำหรับใช้ในงานสารนิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

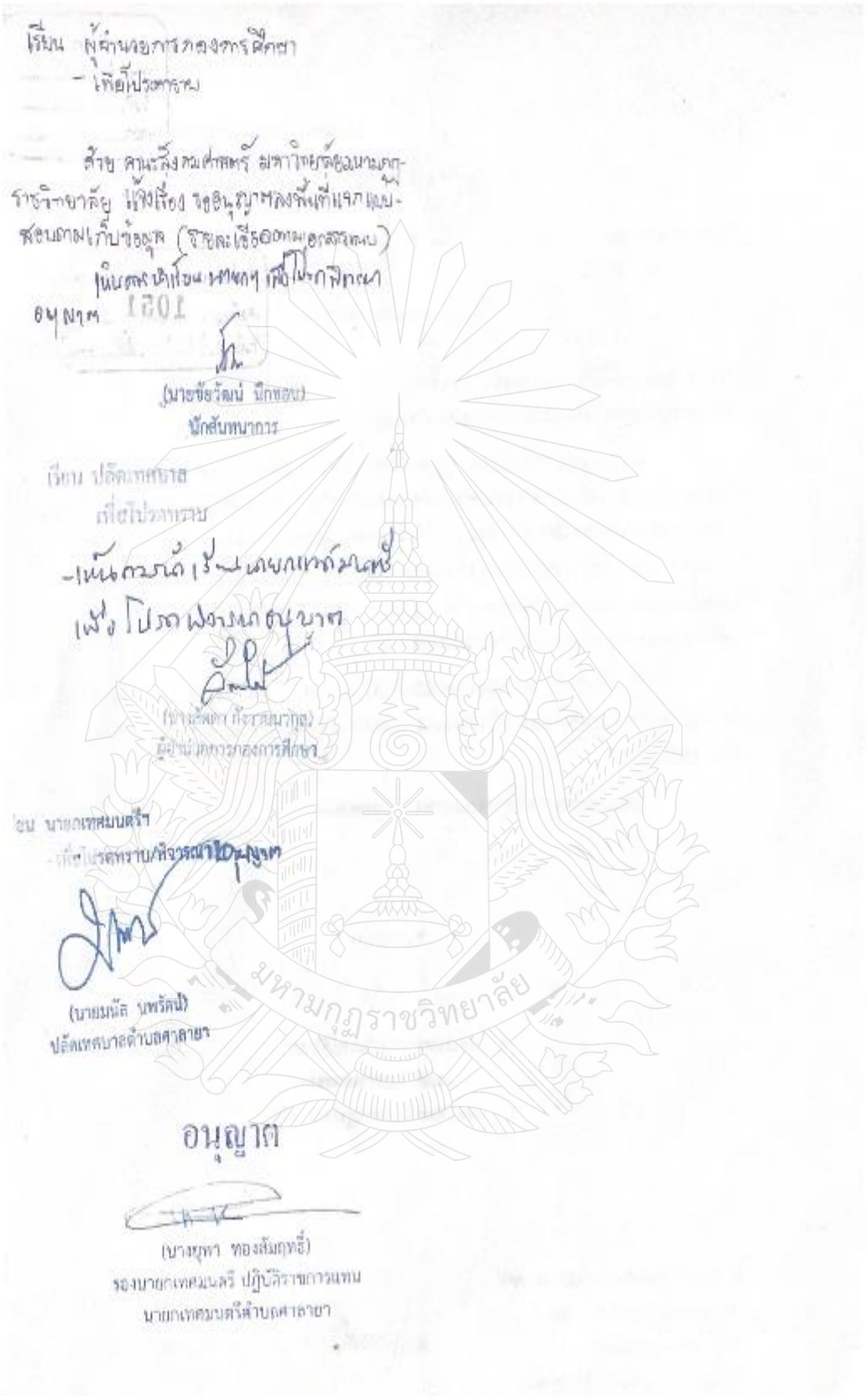
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรโกร ชินทุทธิสิริ, ผศ.)
คณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๙-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗
โทรสาร. ๐๒-๔๘๙-๖๐๔๐
ผู้ประสานงาน นายณัฐพงศ์ บุญพามา
โทร. ๐๙-๔๓๑๔-๔๐๑๙

เลขรับไปรษณีย์ บุญพามา ๐๙๔-๓๑๔๙๑๙

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษา
- เพื่อโปรดทราบ

ด้วย คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ขอความอนุเคราะห์ประสานงานนักศึกษาเข้าพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลสอบถามเก็บข้อมูล (รายละเอียดตามหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้)

(นายชัยวัฒน์ นึกชอบ)
นักสันทนาการ

เรียน ปลัดเทศบาล
เพื่อโปรดทราบ

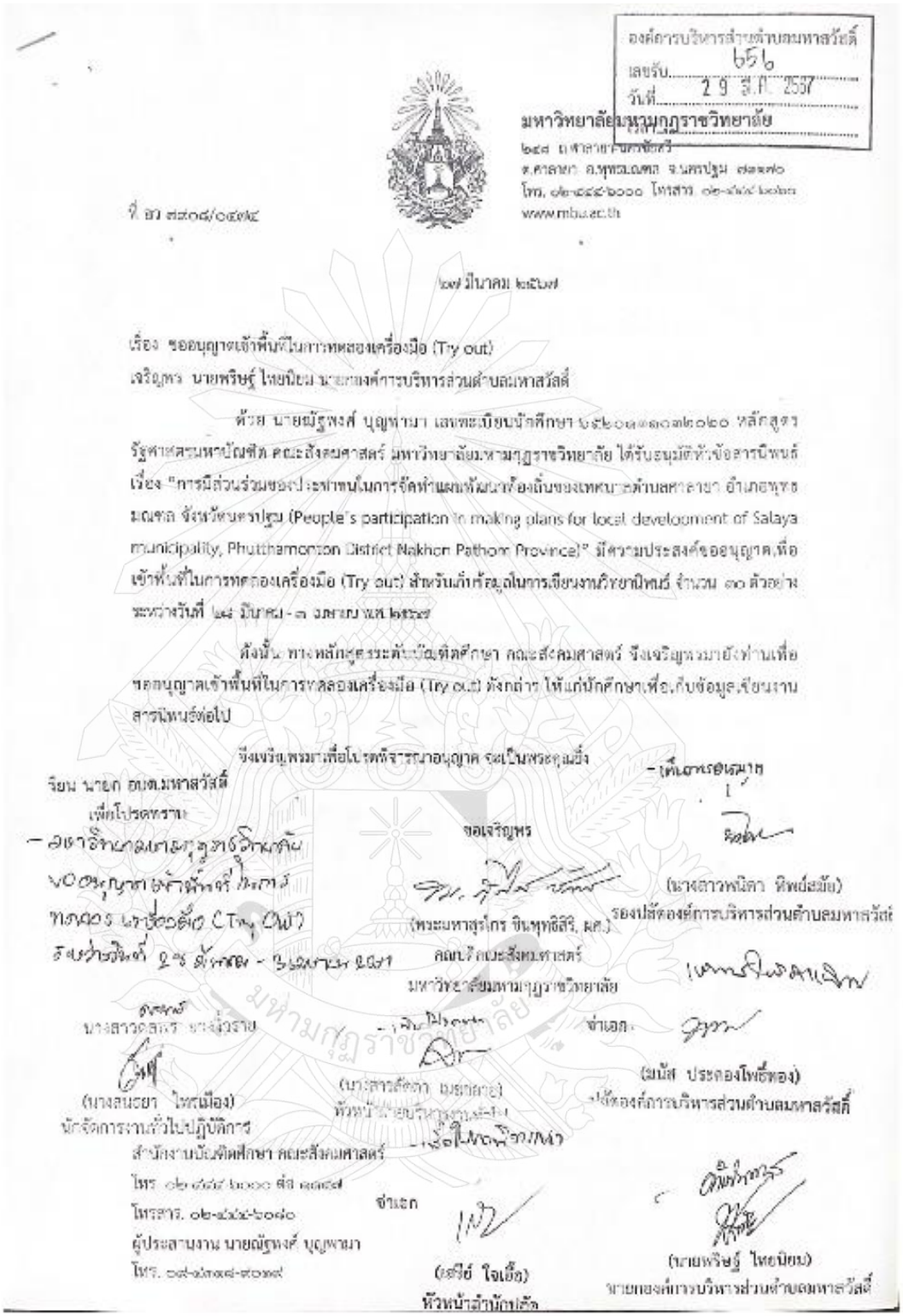
(นางสาวดวงกมล ทิรารมณ์กุล)
ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ขอ นายกเทศมนตรี
- เพื่อโปรดทราบ/พิจารณาอนุญาต

(นายมนัส นพรัตน์)
ปลัดเทศบาลตำบลศาลายา

อนุญาต

(นางสุภา ทองสัมฤทธิ์)
รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
นายกเทศมนตรีตำบลศาลายา

องค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์
เลขรับ 656
วันที่ 29 มี.ค. 2557

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๓๑ ถ.เทศบาลสายพัฒนา
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๔๘-๖๐๐๐ โทรสาร ๐๒-๘๘๘-๖๐๒๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๖๐๘/๐๔๗๔

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out)

เจริญพร นายพริษฐ์ ไทยนิยม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์

ด้วย นายณัฐพงศ์ บุญพามา เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๑๐๐๓๒๐๒๐ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติทำวิจัยการนิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม (People's participation in making plans for local development of Salaya municipality, Phutthamonton District Nakhon Pathom Province)" มีความประสงค์ขออนุญาต,เพื่อเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out) สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑๐ ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ ๒๔ มีนาคม - ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ดังนั้น ทางหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมายังท่านเพื่อขออนุญาตเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out) ดังกล่าว ให้แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรโกร ชินทุทธิสิริ, ผศ.)
คณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นางสาวลัดดา อมรายาย)
หัวหน้าสำนักงานคณบดี

(อรชีย์ ใจเอื้อ)
หัวหน้าสำนักปลัด

(นางสาวพนิดา ทิพย์อะอ้น)
รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์

(มนัส ประดองไพรี่พ่อง)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์

(นายพริษฐ์ ไทยนิยม)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์

จึงนำนายก อบต.มหาสวัสดิ์
เพื่อโปรดทราบ
- อนุญาตให้นักศึกษาเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try Out)
ระหว่างวันที่ ๒๔ มีนาคม - ๓ เมษายน ๒๕๕๗

นางสาวดลธร ยางน้ำราย

(นางสนธยา ไทรเมือง)
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๘๔๘-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๗
โทรสาร. ๐๒-๘๘๘-๖๐๒๐
ผู้ประสานงาน นายณัฐพงศ์ บุญพามา
โทร. ๐๙-๗๓๙๙-๙๐๙๙

จ่าเอก

จ่าเอก

ภาคผนวก ค
หนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๐๓๕๖

ที่ อว ๐๓๐๗/ว๐๐๓๖ **วันที่** ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เรียน พระมหาอรุณ ปโณฺ, ดร.

ด้วย นายเมธัสพงศ์ บุญพามา รหัสนักศึกษา ๖๕๒๐๑๓๑๐๗๒๐๑๐ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม (People's participation in making plans for local development of Salaya municipality, Phutthamonton District Nakhon Pathom Province)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) เพื่อเก็บข้อมูลการเขียนสารนิพนธ์

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนสารนิพนธ์ต่อไป ซึ่งกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

(พระมหาสุรัตน์ สีนพุทธิสิริ, ผศ.)
คณบดีคณะสังคมศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๐๓๔๕๖

ที่ อว ๗๙๐๗/ว๐๐๗๑ **วันที่** ๒๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เรียน รศ.ดร.ภัญญรีรา รัชตรัชธารักษ์

ด้วย นายณัฐพงศ์ บุญพาผา เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๐๐๑๗๐๗๐๐๒๐ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม (People's participation in making plans for local development of Salaya municipality, Phutthamonton District Nakhon Pathom Province)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) เพื่อเก็บข้อมูลทางเทคนิคสารนิพนธ์

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนสารนิพนธ์ต่อไป ซึ่งกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

(พระมหาสุรไกร ชินทุทธิสีโร, ผศ.)
รองบดีคณะสังคมศาสตร์

ยินดีและตรวจเครื่องมือ
ได้ประเมินเรียบร้อยแล้ว
๒๓ ม.ค. ๖๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๙ ถนนศาลายา-นครชัยศรี
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๘๘-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๘๘-๖๐๒๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๓๐๘/๖๐๐๗๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร วงศาสดราจารย์ ดร.สัญญา เคณานุมิ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ด้วย นายณัฐพงศ์ บุญพามา เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๓๓๑๐๓๒๐๒๐ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับคนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม (People's participation in making plans for local development of Salaya municipality, Phutthamonton District Nakhon Pathom Province)" ซึ่งความประสงค์จะขอให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) เพื่อเก็บข้อมูลการเขียนสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) ดังกล่าว ให้แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเขียนสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาสุรไกร พินฺทุพลสิริ, ผศ.)
คณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๘๘-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๗๒
โทรสาร. ๐๒-๔๘๘-๖๐๘๐
ผู้ประสานงาน นายณัฐพงศ์ บุญพามา
โทร. ๐๙-๔๓๑๕-๓๐๑๙

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย √ ลงในช่วง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์ ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ แต่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อนำผลการวิจัยเท่านั้น

แบบสอบถามมีอยู่ 3 ตอน มีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านตอบแบบสอบถามชุดนี้ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการได้รับข้อมูลจากการศึกษานำไปเป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม

ณัฐพงศ์ บุญพามา
ผู้วิจัย
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม **1 2 3**

เลขที่แบบสอบถาม..... ☐☐☐

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย √ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน ดังนี้

1. เพศ	4 ☐
1. ( ) ชาย 2. ( ) หญิง	
2. อายุ	5 ☐
1. ( ) 18 - 28 ปี 2. ( ) 29 – 39 ปี	
3. ( ) 40 ปี ขึ้นไป	
3. ระดับการศึกษา	6 ☐
1. ( ) ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา 2. ( ) ระดับประถมศึกษา	
3. ( ) ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. 4. ( ) ระดับอนุปริญญา / ปวส.	
5. ( ) ระดับปริญญาตรี 6. ( ) สูงกว่าระดับปริญญาตรี	
4. อาชีพ	7 ☐
1. ( ) ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย 2. ( ) เกษตรกร	
3. ( ) รับจ้างทั่วไป 4. ( ) พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	
5. ( ) รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ 6. ( ) อื่น ๆ	

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับความสอดคล้องของแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

5 หมายความว่า มากที่สุด
4 หมายความว่า มาก
3 หมายความว่า ปานกลาง
2 หมายความว่า น้อย
1 หมายความว่า น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับผลการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ด้านการวางแผน							
1.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์การวางแผนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา						☐ 8
2.	ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางเลือกเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา						☐ 9
3.	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชุม จัดเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในที่เขตเทศบาลตำบลศาลายา						☐ 10
4.	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น						☐ 11
5.	ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหา ในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้						☐ 12
6.	ท่านมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปใช้ในการทำพัฒนาท้องถิ่นของแผนพัฒนาท้องถิ่น						☐ 13

ข้อ	ข้อความ	ระดับผลการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
7.	ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายให้เหตุผลในการวางแผน และ ปฏิเสธในสิ่งที่ไม่เหมาะสม						☐14
ด้านการปฏิบัติการ							
8.	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนได้ในด้านการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ						☐15
9.	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนในด้านการสนับสนุนงบประมาณวัสดุหรือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น						☐16
10.	ท่านคิดว่าการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญ						☐17
11.	ท่านมีส่วนในการปฏิบัติตามการขอความร่วมมือกับทางเทศบาลตำบลศาลายา ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น						☐18
12.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อนบ้านเกี่ยวกับพัฒนาท้องถิ่น						☐19
13.	ท่านมีส่วนรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา						☐20
14.	ท่านมีส่วนประชุมและวางแผนกิจกรรม/ในการดำเนินแผนการพัฒนาท้องถิ่น						☐21
ด้านการติดตามและประเมินผล							
15.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านการควบคุมดูแลของเทศบาล						☐22

ข้อ	ข้อความ	ระดับผลการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
16.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ ของแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลศาลายา						☐ 23
17.	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับเจ้าเทศบาลตำบลศาลายา ในงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น						☐ 24
18.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลอนุรักษ์ท้องถิ่นตำบลศาลายาและสิ่งแวดล้อมตามแผนการจัดทำพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ในชุมชน						☐ 25
19.	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนาและแสดง ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูล ในการประเมินผล						☐ 26
20.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านข้อมูลสถิติต่าง ๆ ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น						☐ 27
21.	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเข้าไปสังเกตการณ์ การทำงานของเทศบาล						☐ 28

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง ให้เขียนเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ลงในพื้นที่ว่าง เป็นรายด้าน ต่อไปนี้

1) ด้านการวางแผน

ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

2) ด้านการปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

3) ด้านการติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	85.5917	44.278	.161	.754
A2	85.4341	43.407	.313	.743
A3	85.1990	44.010	.371	.742
A4	85.2997	44.014	.383	.741
A5	85.1938	43.955	.380	.741
A6	85.3152	43.968	.383	.741
A7	85.3101	44.173	.360	.742
B1	85.9612	41.908	.247	.751
B2	85.7183	42.913	.230	.751
B3	85.7442	41.989	.334	.741
B4	85.7442	38.916	.456	.730
B5	85.7494	39.629	.464	.729
B6	85.8734	43.287	.225	.750
B7	85.8760	42.948	.232	.750
C1	85.2377	44.809	.116	.757
C2	85.2119	43.079	.368	.740
C3	85.1344	43.096	.441	.737
C4	85.2041	44.178	.279	.745
C5	85.3023	42.579	.359	.739
C6	85.2791	42.709	.347	.740
C7	85.2455	42.284	.390	.737

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	387	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	387	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.752	21

ภาคผนวก ฉ
ภาพประกอบการทำวิจัย

ภาพที่ 1 แจกแบบสอบถาม วันที่ 23 เมษายน 2567

ภาพที่ 2 แจกแบบสอบถาม วันที่ 23 เมษายน 2567

ภาพที่ 3 แจกแบบสอบถาม วันที่ 24 เมษายน 2567

ภาพที่ 4 แจกแบบสอบถาม วันที่ 24 เมษายน 2567

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : ณัฐพงศ์ บุญพามา

วัน เดือน ปีเกิด : 24 สิงหาคม 2542

สถานที่เกิด : สงขลา

ภูมิลำเนา : 38/5 หมู่ 9 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

ที่อยู่ปัจจุบัน : 73 หมู่ 3 ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

E-mail : Nattapong094318@gmail.com

ประวัติการศึกษา : ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2562-ปัจจุบัน : เป็นช่างตัดผมชาย ตลาดทวีทรัพย์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170